

DRAUGAS

PERIODICALS
November 21, 2002
Vol. LXXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 21, 2002

770 P1 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-20-02

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 225
Kaina 50 c.

Šlame numeryje:

Angliakasių Lietuva tebegyva; Clevelando lietuviai vertina meną. 2 psl.

Gal istorija atitaisys praeities klaidas — D. Bindokienės ved.; JAV ir Lietuva: temą gvildena ambasadorius V. Ušackas. 3 psl.

„Bridges“ žurnalo sukurtis; užsienio lietuviai kviečiami į Kretuono archeologinę ekspediciją. 4 psl.

Dar dvi įdomios knygos apie partizanus. 5 psl.

Pasveikinta „Metų moteris“ B. Jasaitienė; mūsų boksinkai žada laimėti; dovanokite „Draugą“ Kalėdoms; siūlykite kandidatus pasiūlymėjusius į pensininkui. 6 psl.

Sportas

* Lietuvos dviratininkams Raimondui Rumšui ir Tomui Vaitkuii trečiadienį Kūno kultūros ir sporto departamente įteikti medaliai „Už sporto pergalę“. R. Rumšas šiemet iškovojo III vietą prestižinėse lenktynėse „Tour de France“, o T. Vaitkus Belgijoje tapo pasaulio jaunimo (iki 23 metų) čempionu. Sportininkus pasveikino KKS generalinis direktorius Vytautas Nėnius. R. Rumšui ir T. Vaitkui buvo perduoti premjero Algirdo Brazauskos sveikinimai bei įteikti šveicariški laikrodžiai su premjero autografu. Trečiadienį R. Rumšas bei T. Vaitkus buvo pagerbti ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto būstinėje.

* 60 boksinių iš aštuonių valstybių dalyvavo Latvijoje vykusiose tarptautiniame turnyre. Keturiuose svorio kategorijose iš dešimties nugalėtojų tapo lietuviai — Vidas Bičiulaitis (63,5 kg), Mindaugas Snapkauskas (67 kg), Rolandas Jasevičius (71 kg) ir Jaroslavas Jakšto (+91 kg).

Naujausios žinios

* Naujos NATO narės turi gerbti laisvo asmens judėjimo principą, teigia buvusi JAV valstybės sekretorė.

* Lenkijos prezidentas Vilniuje švęs Lietuvos pakvietimą į NATO.

* Penktadienį pajamų iš lošimų verslo siūloma skirti kultūrai ir sportui.

* Vyriausybė numatė papildomas narkomanijos ir AIDS užkardymo kareivines priemones.

* Vidaus reikalų ministerija siūlo švelninti bausmes už narkotikų vartojimą.

* Kaune atidaroma pirmoji Lietuvoje lažybų kontora „Top Sport“.

Rusijos dvasia sklandys virš NATO viršūnių susitikimo

Vilnius, lapkričio 20 d. (Elta) — Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (NATO) šį ketvirtadienį priims net skeptikų istoriniu vadinamą sprendimą ir pakvies tris buvusias sovietines respublikas ir keturias buvusio sovietinio sparno valstybes iš Rytų Europos įsiliesti į savo gretas, trečiadienį dideliame straipsnyje apie

NATO ir Lietuvą rašo JAV laikraštis „The New York Times“.

Teoriškai narystė NATO reiškia takoskyrą pirmiausia Baltijos valstybių, kurias beveik du šimtmečius kontroliavo Rusija, istorijoje. Tačiau, žvelgiant praktiškai, sunku vienareikšmiškai atsakyti, ar Lietuva, Latvija, Estija ir Ru-

sija gali taip lengvai atsiriboti nuo praeities.

Nors oficialiai narystė NATO yra pateikiama kaip kultūrinis ir politinis atsivėrimas Vakarams, o ne nusigrėžimas nuo Maskvos, Rusijos dvasia, pasak „The New York Times“, neišvengiamai sklandys virš Prahoje vykšančio NATO aukščiausio lygio susi-

tikimo ir atitinkamų iškilmių Baltijos valstybių sostinėse.

NATO susitikimo dalyviams pakviestas valstybes kandidatus stoti į sąjungą, penktadienį JAV prezidentas George W. Bush atvyks į Vilnių, akivaizdžiai pademonstruodamas, kad ilgai tarp Rytų ir Vakarų drąskytą teritoriją pagaliau priklauso Vakarų

įtakos zonoje. Tačiau prieš tai G. W. Bush padarys dar simboliškesnį gestą — atsisakys Sankt Peterburgo apylinkės pasimatyti su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu.

Rusijos įsijungimo į Vakarų siekiantis V. Putin, laikraščio teigimu, prisidėjo prie Baltijos valstybių įstojimo į NATO. Nukelta į 5 psl.

Lietuva nėra galutinis pabėgėlių iš Čėčenijos tikslas

Maskvoje viešėjęs Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas sakė, kad pabėgėlių iš Čėčenijos Lietuvoje nėra daug, didelę jų dalį ilgam valstybėje nepasilieka ir siekia patekti į kitas valstybes. Kaip interviu radijo stotiai „Echo Moskvy“ antradienį pareiškė Seimo vadovas, šiuo metu tik maždaug pusė iš 150 Lietuvoje pabėgėlių ar humanitarinį statusą turinčių asmenų yra „čėčenų tautybės Rusijos piliečiai“.

Pasak A. Paulausko, tik trečdalis čėčenų Lietuvoje prašo politinio pabėgėlio statuso, tačiau kai kuriems suteiktas humanitarinis statusas, leidžiantis gyventi Lietuvoje, leisti vaikus į mokyklą ir suteikiantis kitas teises, kol šie asmenys neišvyks į kitą valstybę.

Seimo vadovas pabrėžė, kad Nukelta į 5 psl.

Pakvietimas į NATO - istorinė pergalė ir saugios ateities garantija

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus Lietuvos pakvietimo į NATO išvakarėse pareiškė, jog tai bus „istorinė pergalė“, kuria užbaigiamas svarbus valstybės raidos etapas.

V. Adamkus kalbėjo trečiadienį Prezidentūroje prieš pat išskridimą į Prahą, kur ketvirtadienį vyksiančiame NATO valstybių vadovų susitikime Lietuva turėtų gauti kvietimą į sąjungą.

„Kvietimo įsijungti į NATO ginamą saugumo erdvę laukėme beveik dešimtmetį. Norėjome, kad ši diena ateitų greičiau, tačiau laukimo metu nepraleidome veltui“, sakė prezidentas. Pasak jo, Lietuva sustiprėjo ir dabar yra pakankamai brandi demokratiška valstybė, savo gyvenimą grindžianti bendromis Vakarų vertybėmis.

„Todėl rytoj Prahoje nebūsime atsitiktiniai pakeičiamieji. Nukelta į 5 psl.“

1991 metų gegužės 8 dieną įvyko istorinis susitikimas — dabartinio JAV prezidento George W. Bush tėvas George Bush Baltuosiuose rūmuose priėmė trijų Baltijos valstybių vadovus. Susitikimo metu buvo įteiktas pareiškimas dėl Lietuvos, Estijos ir Latvijos nepriklausomybės. Komentuodamas susitikimą spaudai, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos — Atkuriamojo Seimo pirmininkas V. Landsbergis pabrėžė buvus daugiau kalbos apie nepriklausomybę atkūrimą Baltijos valstybėse negu apie SSRS prezidento Michailo Gorbačiovo problemas. V. Landsbergio požiūriu, tuo pasireiškė naujas ir teisingas JAV tikslas. Nuotr.: V. Landsbergio (kairėje) ir G. Bush pasisveikinimas. Kęstučio Jankausko (ELTA) nuotr.

2030 metais Ignalinos elektrinės teritorijoje žaliuos veja

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Ignalinos atominės elektrinės (IAE) naudojimas bus nutrauktas nedelsiant išmontavimo būdu, trečiadienį nusprendė vyriausybė.

„Tai reiškia, kad procesas vyks nepertraukiamai — iš karto po sustabdymo bus pradėti išmontavimo darbai ir sutvarkyta elektrinė, kad atsirastų žalia veja. Šiuos darbus užbaigti planuojama iki 2030 metų“, sakė ūkio viceministras Nerijus Eidukevičius.

IAE atstovų ūkio ministerijai pateiktame dokumente buvo išnagrinėtas ir kitas įgalinantis naudojimo nutraukimo būdas — atidėtas išmontavimas, kai galutinis elektrinės sutvarkymas atliekamas po 35 metų saugaus išlaikymo

laikotarpio.

Abiejų išmontavimo būdų kaštai iš esmės nesiskirtų, bet atidėto išmontavimo atveju kaštų vertinimo patikimumas yra mažesnis.

Ignalinos AE atstovai pasisakė už nedelsiant išmontavimo būdą, kadangi šiuo atveju nereikės atnaujinti naudojimo nutraukimo pradžioje įrengtų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrengimų, atsirastų prielaidos didesniai socialiniam užimtumui, taip pat atsisveikinti ir Tarptautinės atominės energijos agentūros (IAEA) žinovų nuomone, kad nedelsiant išmontavimo būdas yra pranašesnis.

Per derybas su ES Lietuva įsipareigojo pirmąjį IAE reaktorių Nukelta į 5 psl.

„Avia Baltika“ eksportavo sraigtasparnius į Sudaną

Sraigtasparnių bendrovė „Avia Baltika“ tikrai eksportavo sraigtasparnius į Sudaną, kuriam yra taikomas embargas ginklams, amunicijai ir atsarginėms dalims, patvirtino Lietuvos Valstybės saugumo departamentas.

VSD patvirtino domėjimąsi „Avia Baltika“ veiklos teisėtumu, reaguodamas į politikų reikiama susirūpinimą dėl šios bendrovės sandorių skaidrumo. VSD šį paaiškinimą visuomenei skelbia „atsiribodamas nuo rinkiminio minėtų pareiškimų aspekto“.

„Avia Baltika“ prezidentas Jurijus Borisovas apkaltino Prezidentūrą skleidžiant Nukelta į 5 psl.

Rusija susirūpinusi raketinių sistemų „Iglą“ kontrole Lietuvoje

Vilnius-Maskva, lapkričio 19 d. (BNS) — Krašto apsaugos ministerijos atstovai teigia, jog Lietuva neturi Rusijos gaminamų priešlėktuvinų raketų „Iglą“, dėl kurių kontrolės susirūpinimą trečiadienį pareiškė Rusijos Gynybos ministerija.

„Mes turime padaryti viską, kad po SSRS žlugimo NVS ir Baltijos šalyse likęs toks pavojingas ginklas nepatektų į teroristų rankas“, trečiadienį pareiškė Rusijos gynybos ministras Sergej Ivanov.

Pasak jo, Rusijos pajėgos Čėčenijoje konfiskavo keliasdešimt „Iglą“ paleidimo įtaisų, ir Maskva dabar bandys nustatyti, iš kur jie pateko į Čėčeniją.

S. Ivanov teigė, jog Rusija

nusiuntė notą NVS ir Baltijos valstybėms, prašydama sugriežtinti tokių ginklų kontrolę.

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija trečiadienį tokios notos nebuvo gavusi.

Komentuodami Rusijos gynybos ministro pareiškimus, Lietuvos krašto apsaugos ministerijos atstovai atmetė įtarimus, jog „Iglą“ paleidimo įtaisai į Čėčeniją galėjo patekti iš Lietuvos.

„Mūsų kariuomenė tokių ginklų neturi“, sakė krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, pažymėjęs, jog 1993 metais išėdama iš Lietuvos, Rusijos kariuomenė nepalikė jokių ginklų.

Lietuva savo oro erdvės apsaugai nusprendė įsigyti

JAV gaminamas priešlėktuvinų raketų sistemas „Stinger“. Lietuva už 31 mln. JAV dol. įsigis 60 raketų ir 8 jų paleidimo įrenginius.

Lietuvos kariuomenė taip pat ginkluota JAV gaminamomis prieštankinėmis raketomis „Javelin“.

Šalia Lietuvos ambasados Maskvoje nugriaužė sprogimas

Vilnius-Maskva, lapkričio 20 d. (BNS) — Šalia Lietuvos ambasados Maskvoje sprogdavo dujų balionai, žuvo vienas ir buvo sužeisti du darbininkai. Nuo sprogimo išdužo kietas ambasados pastato langas, ambasados darbuotojai per sprogimą nenukentėjo. Nukelta į 5 psl.

vieta nepranešama. Kaip pabrėžė šio įstatymo opontai, „nereikia įgytinti vengsmų, viduramžių, nes tokio sumanymo neišduoti kunų pagiškas tęsinyr yra lavonų pakabinimas viešosiose vietose, kad visi juos matytų“.

BALTARUSIJA

Minskas. Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašėna yra bene pirmas vadovas po Jugoslavijos vadovo Slobodan Milošević, kuriam buvo uždaryta įvažiavimas į Europos Sąjungą, tačiau valstybinė baltarusių žiniasklaida arba nenori išsamiai apie tai pranešti, arba iš atsargumo remia diktatorišką jo valdžią. Baltarusijos apžvalgininkai tvirtina, kad sovietinė A. Lukašėna politika nepasikeis, nepaisant antradienį priimto ES valstybių sprendimo neišti jam įvažiavimą į jų teritoriją. Tuo tarpu silpna opozicija išreiškė viltį, kad šis sprendimas bent jau įskels valstybę sukaustiusį ledą.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Praha. NATO vadovai per dviejų dienų viršūnių susitikimą susitarė dėl paramos JAV nuginkluojant Iraką, trečiadienį pareiškė NATO generalinis sekretorius George Robertson. Į klausimą, kas atsitiktų, jeigu padėtis komplikotųsi ir Vašingtonas pasirašytų NATO paramos kariniuose veiksmuose, jis atsakė: „Net šiame gražiame mieste aš nemanau, kad būtų protinga deginti tiltus, kol jų neperejai“. „Jeigu Irako režimas laikysis rezoliucijos, karinių veiksmų neprireiks“.

Praha. JAV tikisi, kad Prahoje įvyksiančio reikšmingo NATO viršūnių susitikimo metu bus pareiškta pritarimas griežtai naujajai JT Saugumo Tarybos rezoliucijai Irako klausimu, trečiadienį pa-

reiškė Baltijos rūmai. Tačiau JAV prezidentas George W. Bush nesiekia, kad NATO įsipareigotų kariniu būdu įgyvendinti JT rezoliuciją arba grasintų Irakui kokiomis nors kitokiomis pasekmėmis už neklusnumą, sakė prezidento atstovas spaudai Ari Fleischer. „(Šis susitikimas) nėra Jungtinių Tautų atkartinimas. Iš NATO viršūnių susitikimo mes tikimės apibendrinto politinio pareiškimo“, sakė jis.

Praha. JAV prezidentas George W. Bush trečiadienį perspėjo Irako prezidentą Saddam Hussein, kad, neigdamas turis masinio naikinimo ginklų, jis kaip Irako vadovas, pasieks „paskutinį etapą“. Pasak jo, Irakas yra nusimastęs kelti valstybę, turinti masinio naikinimo ginklų. Madridas. Iš prie Ispani-

jos šiaurės vakarinių krantų nuskenusio tanklaivio „Prestige“ išsilejęs nafta užteršė 295 kilometrų pakrantės juostą ir padarė žalos už 42 mln. eurų (144,9 mln. litų). Nafta užliejo maždaug 1,5 mln. kv. kilometrų plotą ir užteršė maždaug 90 žmogaus beveik nepalietusių paplūdimių. Praėjusią savaitę gabenusiam tanklaiviui, nafta pradėjo tekėti į vandenį. Antradienį „Prestige“ skilo į dvi dalis ir nuskendo. Apskaičiuota, kad iki šiol į jūrą iš tanklaivio išbėgo maždaug 10,000 tonų naftos.

JAV

Vašingtonas. JAV kreipėsi į maždaug 50 valstybių, klausdamas, kaip jos galėtų prisidėti prie galimo karo prieš Iraką, jeigu Bagdadas nesilaikys naujos Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos (ST) rezoliucijos dėl jo nusimastęs valstybės departamento

IRAKAS

Bagdadas. Jungtinių Tautų (JT) ginklų tikrintojų vadovai trečiadienį iš Bagdado atvyko į Kiprą, gavę tvirtą Irako pažadą visapusiškai bendradarbiauti vykdančio šioje valstybėje masinio naikimo ginklų patikrinimus. JT vyriausiasis ginklų tikrintojas Hans Blix ir Tarptautinės atominės energetikos agentūros (IAEA) direktorius Mohamed ElBaradei išsėrkė viltį, kad Bagdadas iš savo pažadą pavers darbais. Pirmasis svarbus Irako išbandymas yra ataskaita, kurią Bagdadas turi pateikti iki gruodžio

RUSIJA

Maskva. Rusijos Valstybės Duma trečiadienį priėmė įstatymą, draudžiantį išduoti nukautų teroristų kūnus giminaičiams, bei įstatymą, kuria remiantis kunai, kurie dalyvavo teroristinėje veikloje, laidoti neatididomai ir apie jų palaidojimo

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELANDAS DIDŽIUOJASI
SAVO MENININKAIS

Spalio 19-20 d. Cleveland pagerbė savo iškilusius menininkus: dailininką Rimą Laniauską ir suldyto stiklo menininką Joną Degutį. Jų kūrinių parodą rengė Korp! Giedra valdyba; jau daugiau kaip 10 metų jai pirmininkaujanti Violeta Žilionytė-Leger ir narės – dr. Roma Degesienė ir Rita Matienė, talkinant visoms korporacijos narėms. Apie šią parodą Dievo Motinos parapijos didžiojoje saleje iš anksto buvo skelbiama parapijos biuletenyje, spaudoje, radijo transliacijose ir siuntinėjami pakvietimai su Jono Degučio nuotrauka, rodančia jo meno kūrybos procesą. I kvietimus šeštadienį atsiliepė per du šimtus tautiečių ir amerikiečių.

Meno kūriniai buvo skoningai išdėstyti erdvoje salėje, puikiai apšviesti, įvardinti. Kiekvienas parodos lankytojas gavo šešių puslapių leidinį su menininkų portretais, kūrinių nuotraukomis, padėkomis visiems, padėjusiems šią parodą surengti, bei prie-

dinę informaciją su kūrinių pavadinimais ir kainomis.

Parodoje lankytojai grožėjosi Rimą 54 įvairaus dydžio įrengtais paveikslais. Jono kūrybos eksponatų buvo 33. Ir parodos atidarymo vakarą, ir sekėdientį eksponatų skaičiai gerokai pasikeitė; jie puošė naujųjų savininkų namus ar bus gražios ir vertingos dovanos savo gimnazičiams bei bičiuliams.

Parodą atidarė Korp! Giedros pirm. Violeta Žilionytė-Leger. Korporacija rengia parodas, norėdama suteikti lietuviams menininkams progą parodyti savo darbus, o lankytojams jais pasigrožėti.

Menas atrakina duris į
naujus pasaulius

Prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė savo žodyje kalbėjo apie žmogų ir meną. Meno žmogus dalyvauja kūryboje. Žmogus veikia savo pasaulį. Per jo protą ir rankas garsas tampa muzika, judesys – šokių, spalvos ir formos paveikslais, skulptūromis. Menų medžiaga pereina į estetinį pasaulį. Sie-

Dail. Nijolė Palubinskienė ir dail. Rimas Laniauskas parodos atidaryme spalio 19 d., Cleveland, OH. Lino Johansono nuotr.

la kuria meną, menas atkuria sielą. Tad menas – žmogaus išsūkis savo daliai. Dalia – kalykimas ir menas atrakina duris į naujus pasaulius, į supratimo pasaulius – išlaisvina iš menkumo. Menininkui esame dėkingi už žmogiškumą. Menininkas kviečia ir suvilioja mus stebėtis ir džiaugtis gyvenimo paslaptingumu, įsijausti į kitus, paliesti ir pajusti grožį, skausmą.

Meno dėka, mes turime vieną pasaulį – savąjį – bet jį daug, tiek, kiek menininkų. Ir šiandien mes pamatysime dviejų menininkų pasaulius: dailininko Rimą Laniauską ir stiklo menininko Joną Degutį. Šiuos pusbrolius riša ne tik bendra senelė/senelis, bet ir grožio pasaulis.

Profesores mintys, perduotos gražia lietuvių ir anglų kalba buvo palydėtos dekingumo aplodismentais.

Rimas Laniauskas

Gimęs Kaune 1937.06.15. Antrojo pasaulinio karo metu su tėvais pasitraukė į Vokietiją, kur lankė pradžios mokyklą. 1949 metais emigravo į JAV. Jau jaunoose dienose jautė polinkį menui. Dar gimnazijoje (benediktinų) gavo stipendiją lankyti Cleveland Meno institute šeštadi-

niais veikiančias pamokas. Baigęs gimnaziją, įstojo į Cleveland Meno institutą, bet turėjo nutraukti studijas dvejais metams, nes buvo pašauktas atlikti karinę tarnybą. Sugrįžęs jam buvo pasiūlyta stipendija studijuoti Cleveland Cooper School of Art, kurią ir baigė 1963 m. Mokyklos diplomantų parodoje Rimas laimėjo pirmąją ir antrąją vietą.

Baigęs studijas, pradėjo dirbti „American Greetings“ bendrovėje, kaip iliustratorių, meno koordinatorių ir direktorių. Išdirbęs 35 metus, išėjo į pensiją.

R. Laniausko darbai pavieniai ir parodose buvo išstatyti Butler Museum of American Art, Youngstown, OH, Exhibit VII; American Greetings Corporation Jurie Show, New York, Pan Am Building; New York, American Greetings Corporation Jurie Traveling Show, New York; Balzcas Museum of Lithuanian Culture Art Gallery, Art Gallery, Chicago IL; American Watercolor Society, New York, Dniftwood ir Circle Galleries Cleveland bei įvairiose kitose lietuvių bei amerikiečių parodose.

Jonas Degutis

Jonas Degutis jau seniai

domejosi stiklo menu. Jam išpūdi paliko gražus spalvoti Dievo Motinos šventovėje langų vitražai (dail. K. Varnelio). Savo meninį polinkį puoselėjo gimnazijoje ir aukštesnėse mokyklose, studijuodamas kompozicijų pagrindus bei skulptūrą. Meninį darbą su stiklu Jonas pradėjo 1980 m. Tada jis mokėsi ir pradėjo dirbti su vitražu, kuriuos kurė gyvenamiems namams. Nors darbas gerai sekėsi, bet tokie kūriniai nepatenkino.

Išėjęs į pensiją pradėjo galvoti apie meną ir galejo jam skirti daugiau laiko. 2000 m., paskaitęs apie „Glass Bubble Project“, nutarė pamėginti dirbti su lydytu stiklu. To projekto savininkai, Mike Kaplan ir Chris, mokė Joną ir priėmė jį į stiklapūčių tarpą. Tenai jis dabar kuria meno darbus ir moko kitus.

Jonas atrado savitą stilių dirbti su suldytu stiklu, jį nuolat tobulina ir keičia. Pasakutiniu metu jo technika naudojama spalvoto stiklo gabaliukų, suspaustus tarp permatomo stiklo. Tos pačios medžiagos, kaip sudetos, kiekvieną kartą sukuria ypatingą ir skirtingą meno kūrinių. Jo darbams ypatingą charakterį suteikia spalvos ir didesnis stiklo svoris.

Jono Degučio darbai buvo išstatyti meno mugėse, o dabar randami Glass Bubble Project patalpose, Scaravelli Gallery ir Art Gallery, Wiloughby, OH.

Abu menininkai – pusbroliai – įdomūs asmenys, kaip ir jų gražieji kūrybos darbai.

Korp! Giedra šioje meno šventovėje, pagerbdami kūrėjus, tai pat dar kartą pademonstravo didelį talentą, rengiant vakarones, minėjimus, knygų pristatymus plačiai visuomenei. Jos renginiais netrūksta laisvųjų. Čia dalyviams suteikiama puiki progą atitrūkti nuo kasdienių rūpesčių, pažvelgti į platųjį pasaulį.

DRAUGAS
(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00 Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Maitindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu			
	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu			
	\$55.00		

Vyriausioji redaktorė – Danutė Bindokienė
Administratorius – Valentinas Krumpis
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyso nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūtys, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centersurgeryandbreasthealth.com

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

**RUDENĖJANČIAME
CLEVELANDE**

BALFo vėjus tęsiamas toliau. Valdyba kviečia visus jungtis į labdaros darbą. „Niekas nėra tiek turtingas, kad

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ko nors nestokotų, niekas nėra toks vargšas, kad negalėtų kitam padėti”, — taria po-
piežius Leonas XIII.

Spalio 20 d., sekmadienį, Public Radio stotis FM 90.3 pravedė savo metinį vajų. Šioje stotyje kiekvieną sekmadienį nuo 7-8 val. vak. yra lietuviškosios radijo transliacijos, kurioms vadovauja, rezisuoja ir pranešinėja Kristina Kuprevičiūtė. „Tėviškes aidai“ klausytojams lietuvių ir anglų kalba duoda įdomių žinių, daugiausia iš kultūrinio gyvenimo, lietuvių kompozitorių ir liaudies kūrybos muzikinių ištraukų. Public Radio yra galinga stotis, ji girdima net toliau, už plačiosios Clevelando periferijos. Vertinga ir tiksli informacija apie Lietuvą bei išsiviją.

Spalio 27 d. prisimintais poetas Bernardas Brazdžionis. Dievo Motinos parapijos svetainėje kalbėjo Aldona Miškinienė tema „Per pasaulį keliauja žmogus“ ir rodytas video „Poeto Bernardo Brazdžionio grįžimai į Lietuvą“.

DETROIT, MI

SKAUTAI KVIEČIA
KŪČIŲ VAKARIENĖN

„Gabijos“ ir „Baltijos“ turtai kviečia visus Detroito lietuvių dalyvauti tradicinėje Kūčių vakarieneje sekmadienį, gruodžio 8 d., 4 val. p.p., ruošiamoje Dievo Apvaizdos parapijos saleje.

Šventę pradėsime iškilminga abiejų tautų sueiga. Visi skautai ir skautės dalyvauja, vilkėdami išsiginėmis uniformomis. Po sueigos valgysimės Kūčių vakariene.

Kviečiame visus. Norintys dalyvauti yra prašomi iš anksto pranešti Rasai Karvelienei tel. 248-380-1363. Kiekviena šeima prašoma prie Kūčių vakarienes prisidėti koku nors tradiciniu valgiu. Lauksime visų!

Stiklo menininkas Jonas Degutis. Lino Johansono nuotr.

ANGLIAKASIŲ LIETUVA DAR GYVA PENNSYLVANIJOJE

JANE COX

Sukako 88 metai, kai Pensilvanijoje, Schuylkill apygardoje, lietuviai bei jų palikuonys švenčia kasmetinę Lietuvių dienos šventę. Viena seniausių ir garsiausių lietuvių švenčių Amerikoje įvyko š.m. rugpjūčio 10-11 dienomis Schuylkill County Mall Frackville, Pensilvanijos anglies rajonuose. Šventė surengta Lietuvos Vyčių skyriaus (Anthracite Council 144). Surinktos pajamos paaugukos Lietuvos vaikams, našlaičiams ir švietimui (Humanitarian Aid to Lithuania). Dalis lėšų, skiriama paremti „Pontifical Lithuanian College“ Romoje. Lietuvių dienos šventė, viena iš dviejų oficialių Amerikos

Jungtinių Angliakasių Sąjungos (UMWA) metinių švenčių, kita – Labor Day, kadaise sukviesdavusi iki 25,000 vietinių lietuvių.

Lietuvių dienos šventė – nepaprastai svarbus ir reikšmingas įvykis Amerikos lietuviams. Užsidiarius kasykloms, bankrutavus fabrikams, daugelis apygardos lietuvių jaunimo migravo, priversti ieškoti darbo kituose miestuose.

Tačiau tai nesutrukdė išlikti susitelkusiems ir išsaugoti lietuvių tapatybę net tarp pirmosios bangos trečios kartos palikuonių. Prisiminti lietuvių istoriją bei kultūrą – pagrindinis Lietuvių dienos šventės tikslas. Renginio metu gali aplankyti Lietuvišką muziejų, įsigyti tautodailės

dirbinių, knygų apie Lietuvą, lietuviškų suvenyrų. Kokia gi šventė be lietuviškų patiekalų, šokių bei tautinės kapelos muzikos? Šiais metais svečius linksmino lietuvis Annos McDonald šeimos kapela „The Musical McDonalds“. Šoko vietinė vaikų tautinė šokių grupė „Gintaras“, Mahoney City, bei Filadelfijos šokių grupė „Žilvinas“. Liaudies dainas dainavo, anglies rajone gimusios ir užaugusios, Mary Koons ir Ann Sikora. Daugeli metų priklačiusios bendram apygardos lietuvių chorui, dalyvės jausmingai perteikė lietuviškų dainų tautines gaidas, išreiškiančias ilgesį tėvynei bei puikiai iliustruodamos lietuvių gyvenimą Pensilvanijos kalnuose.

Ši svarbi šventė minima ketvirtos penktos lietuvių kartos palikuonių. Pirmųjų Amerikos lietuvių, staciųjų Jungtinės Amerikos Valstijos ir sugebėjusių sukurti mažą Lietuvėlę, laikoma lietuvių kultūros ir tautinio išsigelbėjimo sostine, Pensilvanijoje.

Jau visą šimtą metų egzistuoja mažoji Lietuvėlė, dainuojanti lietuviškas dainas, išsaugojusi lietuvių angliakasių istoriją ateinančioms kartoms. Vietiniai gyventojai pripažįsta svarų indelį ir įtaką ne tik angliakasių istorijai, bet ir Amerikos istorijai.

Klausiu savęs, ar ši Lietuvos išsivijimo istorijos dalis išliks dar 100 metų, ar sugebės ateinančios kartos sekti lietuvių angliakasių pavyzdžiu?

Mūsų tautiečiai šioje Amerikos lietuvių sostinėje kovojo už Lietuvos nepriklausomybę ir sukūrė vieną iš stipriausių ir seniausių bendruomenių išsivijimo, išlikusių iki šių dienų. Šios vietovės lietuvių gyvenimas, praeitis ir dabartis – pagrindinė dalis Amerikos lietuvių gyvenimo ir istorijos.

Raginu visus aplankyti Pensilvanijos anglies rajoną ir susipažinti su lietuvių bendruomene. Norintys sužinoti daugiau, gali parašyti vietinio Vyčių skyriaus pirmininkei Anne Wargo (Akliz@aol.com), arba aplankyti tinklalapį („link“ Anthracite Council no. 144).

Del muziejaus aplankymo, skambinkite Eleanor Vaitaitis, telefonu 570-847-1695.

Elaine Luscius Pennsylvania Lietuvių dienos demonstruoja lietuvišką eglutės papuošalų gamybą. John Usalio nuotr.

Pennsylvania suruošė Lietuvių dienų šventėje eglutę buvo papuošta šiaudinukais ir žavėjos kitataučius. John Usalio nuotr.

Philadelphia, PA, tautinių šokių grupė „Žilvinas“ atliko programą Pennsylvania Lietuvių dienos. John Usalio nuotr.

LIETUVA IR JAV: DRAUGE Į SAUGIA, TURTINGĄ IR MODERNIĄ ATEITĮ

VYGAUDAS UŠACKAS

JAV prezidento George W. Bush vizitas į Lietuvą lapkričio 22-23 d. bus istorinės reikšmės įvykis Lietuvai ir visai Europai, atkreipiantis žiniasklaidos dėmesį.

Tai pirmas istorijoje JAV prezidento vizitas į Lietuvą, kurio metu bus pažymėta laisvės, demokratijos bei Europos susivienijimo pergalė, išreikšta Lietuvos, Latvijos ir Estijos pakvietimu į NATO organizaciją. NATO valstybių vadovų sprendimai Prahoje dėl Baltijos valstybių pakvietimo į NATO bei JAV prezidento vizitas į Vilnių simbolizuos Molotovo-Ribbentropo pakto liekanų sunaikinimą, sėkmingą Baltijos valstybių integraciją į Euroatlantines struktūras bei naują gerų santykių su Rusija tarpą.

Dar prieš trejus metus kai kas netikėjo ir atvirai šaipėsi iš Baltijos valstybių siekių tapti NATO naremis. Prieš 10 metų mums patamsė narystės NATO būtu sunkiai suvokiama galimybė. Lietuvos žmonių ryžtas, nuosekli ekonominė, politinė ir karinė reformų deka, Lietuvos siekis tampa realybe. Tačiau narystė NATO būtų žymiai sunkiau pasiekama, jei ne įvairiapusė Baltijos draugų JAV-se ir Europoje parama, JAV prezidento Bush vieningos ir laisvos Europos vizija.

Prezidento G. W. Bush vizitas į Vilnių ir Baltijos šalių pergalės šventė susilauks tūkstantinio svečių skaičiaus Vilniaus mieste, suteiks unikalią galimybę Lietuvos vardui nuskaibėti pasaulio žiniasklaidoje, parodyti nuostabaus Vilniaus miesto vaizdus JAV ir kitų kraštų televizijoje ir spaudiniuose.

JAV prezidento vizitas į Lietuvą sustiprins istoriškai susiklosčiusią ypatingą partnerystę tarp JAV ir Lietuvos, prisidės atveriant naują kelią verslui, pagaliau, praplės amerikiečių žinias apie Lietuvą.

JAV prezidento apsilankymas Lietuvoje nėra atsitiktinis, o dabartinė Lietuvos ir JAV dvišalių santykių būklė geriausiai atspindi JAV prezidento G. Bush žodžiais, pasakytą dvišalio susitikimo su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi, įvykusio 2002 m. sausį Vašingtone, metu: „Jei yra šalis, kuri turėtų patekti į NATO, tai — Lietuva. JAV prezidentas yra jūsų pusėje“.

Prasminga, kad šis vizitas vyksta NATO suvažiavimo Prahoje sprendimų kontekste.

Nesuklysiu pasakęs, kad kelias į Pragę ejo per Vašingtoną, o JAV vyriausybės pozicija tapo plėtos katalizatoriumi, paskatinusiu ir kitas sąjungininkes priimti pozityvius sprendimus.

Kai 2001 m., pradėdamas ambasadoriaus pareigas Vašingtone, JAV prezidentui G. W. Bush išteikiau skiriamuosius raštus, sakiau, kad mes visi stovim ant naujos Europos slenkščio bei išreiškiau Lietuvos žmonių viltį, jog prezidentas G. W. Bush imsis vadovaujantį vaidmenį, užbaigiant Europos suvienijimo procesą.

Iš tikro, NATO plėtra tapo viena JAV vyriausybės užsienio politikos pirmenybių, o Lietuva buvo pripažinta šio proceso vadove. Rugšėjo 11 d. teroristiniai išpuoliai ir karas Afganistane neišstūmė NATO plėtrą į nuošalę. Demokratinė, bendras vertybes išpažįstanti, šalių sąjunga tapo dar labiau vertinama ir reikalinga net galingiausiam pasaulio valstybei — Jungtinėms Amerikos Valstijoms.

Pasitinkant JAV prezidentą G. W. Bush Vilniuje, svarbu pažvelgti į šį įvykį iš retrospektyvos. JAV buvo, yra ir, manau, liks vienas ištikimiausių Lietuvos draugų. JAV niekada nepripažino prievartinio ir neteisėto Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą, Vašingtone visus tuos ilgus — beveik 50 metų, veikė nepriklausomos Lietuvos diplomatinė atstovybė, o virš JAV Valstybės departamentą plevėsuoja janti Lietuvos trispalvė badė sovietų diplomatų akis. JAV palaikė politinį ir karinį spaudimą sovietinei sistemai, kuri galų gale išvystė žlugdant Vokietijos susivienijimą, Sovietų Sąjungos subyrėjimą bei Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymą. Ilgalaike JAV parama nebuvo šiaip sau gestas. Iš JAV administracijos šio pozicija pareikalavo tvirtumo, nuoseklumo ir aiškių pirkimų, paremtų vertybėmis, ant kurių paremta ir dabartinė JAV užsienio politika, kurių pagrindu mes statome ir savo valstybės ateitį. Šios vertybės — tai demokratija, pagarbą žmogaus teisėms, įstatymo viršenybė ir laisva rinkta.

Šias vertybes G. W. Bush dar kartą pakartojo pernai, kai Varšuvoje išdėstė NATO plėtros viziją. Jis užtikrino, kad šiandieninėje Europoje laisvų tautų likimo nebevyksta NATO suvažiavimo Prahoje sprendimų kontekste.

Šis vizitas yra mūsų irgi buvo ištvertus. Ir kur jų nerasi? Jo vardo nebeprisimenu, bet pavarde buvo Rumbaitis. Jis, kaip inžinierius, dirbo su valstybine parkų tarnyba. Trečiasis žuvalas buvo Vokietijoje gimęs pilietis, kurio vardo nei pavardės nebeprisimenu. Vadinsiu jį Fritz. Jis turėjo mažą plas-

1991 m. gegužės 8 d. JAV prezidentas George Bush priėmė trijų Baltijos valstybių vadovus. Nuotraukoje: po susitikimo su JAV prezidentu surengtoje spaudos konferencijoje (viduryje: Vytautas Landsbergis). Kęstutis Jankauskas (Elta) nuotr.

žodžiais: „Visos Europos naujos demokratijos, nuo Baltijos iki Juodosios jūros, privalo turėti lygias saugumo ir laisvės galimybes, ir tokias pat galimybes prisijungti prie Europos institucijų, kaip ir senos Europos demokratijos“. Varšuvoje paskelbtas motto — „Daugiau, o ne mažiau“, — tapo svarbia gaire, projektuojant NATO viršūnių susitikimą Prahoje. Svarbiu impulsu, vystant dvišalius Lietuvos ir JAV santykius, tapo 1998 m. sausio 16 d. pasirašyta Baltijos šalių ir JAV Partnerystės chartija, faktiškai įtvirtinusi specialius JAV ir Baltijos valstybių santykius. Ši chartija patvirtino bendrą tikslą — kartu dirbant sudaryti sąlygas Lietuvos, Latvijos ir Estijos integracijai į Europos ir transatlantines politines, ekonomines ir saugumo struktūras, įskaitant ir NATO.

Vienas iš praktiškų ir labiausiai matomų Partnerystės chartijos rezultatų — sustiprėjęs bendradarbiavimas karinėje srityje. JAV daug nuveikė, padedant Lietuvai stiprinti gynybos sistemą, kuriant šiuolaikines, efektyvias ir suderintas su NATO karines pajėgas. Pavyzdžiui, pagal Varšuvos iniciatyvą, nuo 1996 m. Lietuvai skiriamos lėšos iš JAV Užsienio karinio finansavimo programos, pagal kurią 1999 m. Lietuvai skirta 4.4 mln. dolerių, 2000 m. — 5.5 mln. dol., 2001 m. — 6.6 mln. dol. 1998 m. JAV kariniai ekspertai atliko visapusišką Lietuvos ginkluotųjų pajėgų tyrimą, kurio išvados yra Lietuvos ginkluotųjų pajėgų plėtros strategijos pagrindas. Be to, JAV finansavo Regioninį oro stebėjimo ir kontrolės centrą (ROSKC), kuris buvo atidarytas 2000 m. birželio 6 d. Pagalba taip pat teikiama, vystant bendrą Lietuvos—Lenkijos batalioną (LIT-

POLBALT), BALTBAT ir BALNET, perduodant atliekamą ginkluotę ir karinę įrangą, rengiant mokymo programas Lietuvos pareigūnams JAV (nuo 1992 m. apmokyti apie 200 Lietuvos kariškių). Tačiau dvišalis JAV ir Lietuvos bendradarbiavimas neapsiribojo vien politiniais, saugumo ir kariniais ryšiais. Ryšiai su JAV taip pat svarbūs investicijų ir prekybos vystymo srityse. Paskutiniiais duomenimis, JAV tarp pagrindinių šalių investuotojų užima penktą vietą. Ji į Lietuvos ekonomiką jau investavo per 220 mln. dol., o tai — per 8 proc. visų tiesioginių užsienio investicijų. Be to, Lietuvoje veikia beveik 600 įmonių, kuriose yra investuotas JAV kilmės kapitalas, kurios dalis įstatiniame kapitale siekė 256.5 mln. dol. arba 16.6 proc. įmonių įstatinio kapitalo. Daugiausia tiesioginių investicijų iš JAV turinčios yra tokios, gerai žinomos ir vertinamos, Lietuvos įmonės, kaip „OmniTel“, „Masterfoods“, „Kraft Foods Lietuva“, „Sanitex“, „Coca-Cola Bottlers Lietuva“, „Bennet distributer“, „Itera Lietuva“, „Iris“, „McDonald's restaurants“, „Hanner“, „Baltic Fund Hotels“, „AAA ir kitos.

2001 m. Lietuvos eksportas į JAV buvo lygus 174.2 mln. dol., kas sudarė 3.8 proc. bendro Lietuvos eksporto, tai yra JAV teko 8-oji vieta eksporto partnerių sąraše. Amerikiečiai mielai perka lietuvišką sūrį, alų, medienos perdirbimo, tekstilės ir kitus gaminius. Kelią į JAV rinką pradėjo skinti ir Lietuvoje sukurta informacinių technologijų produkcija.

Manau, kad JAV ekonominiai interesai Lietuvoje turėtų netrukus dar labiau sustiprėti, kadangi vis daugiau Amerikos įmonių pradeda sa-

vo veiklą Lietuvoje, pasinaudamos ja kaip tramplinu į palaipsniui atsiveriančias Europos Sąjungos bei atsigavusių Rusijos rinkas. Aukšta darbo kokybė ir mažesni kaštai tampa magnetu JAV investicijoms Lietuvoje. Prezidento Bush vizitas dar labiau išryškins verslo privalumus Lietuvoje. Antra vertus, aki vaizdžiai matomas ir Lietuvos verslininkų veržlumas, ieškant kontaktų bei kontraktų Amerikos rinkoje.

Dažnai sakau, kad Lietuvą ir JAV sieja „gyva grandinė“, tai yra giminytės ryšiai su milijonu Amerikoje gyvenančių lietuvių. Net per Šaltojo karo sukurtą sieną, periodiskai prasiskverbūs žinutės iš Amerikos lietuvių, jų moralinė ir politinė parama prisidėjo, išlaikant tikėjimą Lietuvos valstybės atkūrimu. Amerikos lietuvių organizacijų lobistinė veikla JAV Kongrese ir atskirų valstijų įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios lygmeniu labai prisidėjo prie Lietuvos euroatlantinės integracijos siekių įgyvendinimo. Amerikos lietuvių verslo atstovų žinios ir kontaktai padeda pritraukti Amerikos verslą į Lietuvą bei surasti Lietuvos produkcijai realizacijos erdvę JAV rinkoje.

Apibendrinant — galime drąsiai didžiuotis, kad Lietuva turi tokią sąjungininkę, kaip Jungtinės Amerikos Valstijos. Per pastarąjį dešimtmetį jų suteikta įvairiapusė pagalba Lietuvai buvo žymi paskata, kuriant dinamišką, modernią ir demokratinę Lietuvos valstybę, o JAV vadovybė pasaulyje atvėrė kelius Lietuvai į Euroatlantinę bendruomenę. JAV prezidento Bush vizitas atvers naują JAV ir Lietuvos dvišalių santykių, strateginės, ekonominės, politinės ir karinės partnerystės puslapį.

„OMNI laikas“, www.omni.lt

DRAUGAS, 2002 m. lapkričio 21 d., ketvirtadienis

Danutė Bindokienė

Galbūt ši kartą istorija ištrins praeities klaidas

Daugelis noretume grįžti į praeitį, kai kuriuos buvusius įvykius išgyventi dar kartą ir galbūt net atitaisyti padarytas klaidas. Deja, sakoma, kad istorija nesikartoja. Bet ar tikrai? Ar labai retais atvejais neatsiranda išimčių? O visgi jų pasitaiko! Štai dabar, galime sakyti, istorija tarytum atsuko laikrodį atgal ir galbūt žada praeities klaidas ištrinti iš savo metraščių puslapių.

Kai prieš dvyliką metų Lietuva buvo pasiryžusi išsivaduoti iš Maskvos varžtų ir grįžti į nepriklausomą, vakarietiško, valstybių bendruomenę, ne visos jos teigiamai įvertino tas pastangas. Buvo susilaukta net atviro priešiško: nemėginkite taip aukštai šokti, nes vis tiek iš to nieko neiseis.

Didžiausias akibrokštas tomis lemtingomis dienomis atėjo per Atlantą — iš Vašingtono. Tuometinis JAV prezidentas George Bush per ilgai delsė, per baugiai dirsciojo į rytinį Lietuvos kaimyną, laukdamas, ką Kremliaus valdovas pasakys, kokį ženklą duos ir kaip reaguos, jeigu Amerika pripažins Lietuvos nepriklausomybę.

Vašingtonas, besidžiaugdamas pradedančiais atsilikti santykiais su Sovietų Sąjunga, vengė visko, kas galėjo tapti procesą sutrikdyti. Be to, atsirado dar viena priežastis, dėl kurios Rytų ir Vidurio Europoje vykstantis laisvės bruzdesys kėlė daugiau rūpesčių kaip pasitenkinimo. Amerika ir kitos sąjungininkės pradėjo karą su Iraku, todėl buvo svarbu užsitikrinti, kad Maskva neatsistotų Bagdado pusėje. O tai galėjo atsitikti, jeigu JAV būtų parodžiusi per daug palankumo laisvės siekiančioms valstybėms...

Pavergtosios tautos visgi sulaukė laisvės ryto, o sovietijos milžinas subyrėjo į nebesulipdomas skeveldras. Amerika, tarsi mėgindama ištrinti savo neryžtingumo dėmę, negailėjo laisvoms valstybėms paramos, patarimų ir dėmesio. Tačiau kartėmis ir lietuvių, ir kitų tautų pasamoneje per 12 metų neišnyko. Kai JAV prezidentu buvo išrinktas buvusio prez. George Bush sūnus, iš jo kitokios politikos per daug nesitikėtai. „Kaip tėvas, taip ir sūnus“, — buvo daugelio nuomonė.

Tačiau ji nepasitvirtino. George W. Bush nevengė pareikšti ir kitoki, daug griežtesnį nusistatymą. Jis atvirai siūlė savo bendradarbiavimą,

palankumą ir net draugystę Rusijos prezidentui, bet tuo pačiu pasisakė už tolimesnę NATO plėtrą: su Rusijos pritarimu, ar be jo. Ir galbūt kaip tik tas tvirtas nusistatymas buvo viena priežasčių, dėl ko Vladimir Putin nusileido. Baltijos valstybėms ir kitoms, siekiančioms narystės NATO, atsirado daugiau vilčių savo troškimą įgyvendinti.

Turime didžiulius Lietuvos, kuri žinojo, ko siekia ir niekuomet tikslu nepaleido iš akių. Nepaisant sunkumų, kritikos, priešiško nuomonių krašto viduje ir užsienyje. Dar daugiau: Lietuva vėl atsirado vadovaujamoje pozicijoje. Kaip anuomet, prieš dvyliką metų, kai pati pirmoji iš visų sovietų okupuotų valstybių pradėjo reikalauti laisvės ir nepriklausomybės. Lietuvos pėdomis sekė kitos tautos, tik vėliau ir atsargiai. Siekiant narystės NATO, daug kartų šios sąjungos vadai pripažino, kad Lietuva yra geriausiai pasiruošusi ir duoda pavyzdį kitoms, siekiančioms narystės. Nėra abejones, kad tai nemažas dabartinio prez. Valdo Adamkaus ir kariuomenės vado gen. mjr. Jono Kronkaicio nuopelnas, paremtas vakarietiška galvoseną ir Lietuvos ateities vizija. Bet kreditas priklauso visai tautai: visoms partijoms, Seimui, Vyriausybei. Nepaisant nuolatinių kivirčių ir skirtingų pažiūrų, šiuo atveju eita vieningai, todėl ir tikslas jau ranka pasiekiamas.

Kaip ir prieš 12 metų, Vašingtono rūpestis dėl krypta Bagdado pusę. JAV prezidentas (kaip anksčiau jo tėvas) turi daryti sprendimą dėl tebesitęsiančių problemų su Irako diktatoriumi Saddam Hussein. Kiek nedaug tereikėjo, kad, užuot vykęs į NATO viršūnių konferenciją Prahoje, George W. Bush būtų turėjęs ištarti lemtingąjį žodį, sužlugdžiusį ar ilgam atidėjęs Lietuvos pakvietimą į NATO. Karas! Teroristų išpuolis! Kas būtų prieš šiuos pavojus kelių nedidelių valstybių siekiai ar lūkesčiai?

Galbūt istorija tikrai atitaisys praeities klaidą. Galbūt daugiau jau niekad nepasikartos slapto diktatorių sutartys, „Jaltos, miunchenai“, kaip Varšuvoje žadėjo JAV prez. George W. Bush. Nors pakvietimas į NATO dar nėra kelio galas, o greičiau tik pradžia, bet Lietuva jau tvirtai ant to kelio bus padėjusi koją.

VIENA DIENA PENSININKO GYVENIME

JONAS ŠARKA

Nr.4

Nebe tie laikai! Nebe tas ir Yellowstone ežeras. Kalbant apie jį, kažkodėl nesinori nuo skaitytojo paslėpti vieną atsitikimą. Tikiuos, kad man bus atleista už keletą nuklydimų nuo temos.

Vieną sekmadienio popietę, kartu su dviem parko tarnautojais nutarėme pažvauoti ežerą. Vienas mūsų irgi buvo lietuvius. Ir kur jų nerasi? Jo vardo nebeprisimenu, bet pavarde buvo Rumbaitis. Jis, kaip inžinierius, dirbo su valstybine parkų tarnyba. Trečiasis žuvalas buvo Vokietijoje gimęs pilietis, kurio vardo nei pavardės nebeprisimenu. Vadinsiu jį Fritz. Jis turėjo mažą plas-

masinį laivuką, penkių arklio jėgų varikliuko varomą. Mes trys su visa žūklavimo manta vos tilpome į tą nykštukišką valtėlę. Ežeras buvo ramus, oras saulėtas, tad ir nepajutome, kai atsidūrėme gal ketvirtį mylios nuo kranto, nors ir gana sunkiai tas „Johnson“ variklis stūmė mus į priekį.

Bet Yellowstone ežeras būna labai klatingas. Mums dar nespėjus nei silekt ant meškerės kabliuko užmaiti, oras staiga pasikeitė. Netinia iš kur atsirado tamsūs debesys, emė žaibuoti, dundėti perkūnai ir praplūpo lietus. Nutarėme skubiai grįžti į krantą. Bet tuo metu mus

ištiko pirmoji nelaimė. Fritz negalėjo užvesti savo motoruko, nes, matyt, jis spėjo sušlapti ir atšalti nuo šalto, kaip ledas lietaus. Staigiai atsiradę bangos pradėjo pilti vandenį į valtėlę. Fritz bebando užvesti motorą, Rumbaitis griebėsi atsarginio irklų, o aš laimikiui dėti kibirelio, kuriuo bandžiau semti vandenį iš valtės, bet be apčiuopiamų rezultatų. Ir mano kompanionai prisidėjo prie manęs, tiesiog riešukuomis pilstydamai vandenį. Tuomet nutiko ir kita nelaimė. Besemiant vandenį, mano tautiečių Rumbaitis nuo kelių nuslydo vienintelis turėtas irklas ir nepasiekiamai nutolo nuo laivuko. Teko jį pakeisti, iriantis rankomis. O kranto per lietu, net nematyti. Po kiek laiko pajutęs, kad nuo Rumbaitio pusės visiškai nieko nesigirdi, atsiskaukiau pažūrėti, kas nutiko. Išvydau visiškai netikėtą

vaizdą. Rumbaitio rankos buvo suglaustos lyg maldai, o lūpos be garso judėjo. Buvo aišku, kad maldėsi. Maždaug tuo metu ir „audra“ pradėjo apilti. Nustojo lyti, debesis nuslinko tolyn, bangos sumazėjo ir perkūnija vos girdėjosi. Gal už penkiasdešimt metrų pasirodė ir krantas. Nepasikendome. Valtis jau buvo prisipildžiusi vandens beveik ligi viršaus. Tą įvykį iki šiol labai ryškiai prisimenu ir esu tvirtai įsitikinęs, kad Rumbaitio lūpos maldą buvo iš klausyto ir išgelbėjo mus nuo žūties. Kiek žinau, savo aukštinio amžiaus dienas jis leidžia Floridoje. Apie tai besirašant, nei nepastebėjau, kada mano GE buvo nustojęs veikti. Tik koja tryptelėjus į grindis, jis vėl atsigavo, grojant „Hei, gumbarė, suna sunare, easy gonna ir priškaletė...“ Ar tik ne Dean Martin ją dainavo? O gal Perry Como. Bet geriau

grįžkime prie balandžio pirmosios.

„Panorama“

Nugainiojęs genius nuo abiejų namų kaminų, apsiuvarčiau, pavalgiau pusryčius. Atėjo 9:30 valanda. Laikas žiūrėti „Panoramos“ žinias. Pas mus JAV SCOLA kanalas perduoda net šešias dienas savaitę po pusę valandos kasdien. Kad ir mažiausiai dešimt dienų pavėluotos žinios, bet malonu pasižiūrėti, nes tai gimtąja kalba girdimos, su spalvotais vaizdais iš Lietuvos. Šiandien, kaip ir kitomis dienomis, pranešėjas turėjo pasikalbėjimą. Tie pasikalbėjimai su politikais, kriminologais, gamtologais, genitologais, fiziologais, geologais bei kitokiais „logais“, būna labai įdomūs. Butų sunku pažodžiui tuos pasikalbėjimus atpasakoti, tad savo žodžiais „detalemis, nors ir potencialiai

absoliučiai neprognozuojami situacijai susiklosčius, noriu utelizuoti kai kuriuos faktus, apie kuriuos neturėjau nei minimalios koncepcijos. Tai delikacijos, unikalios situacijos, kurioms stokoja alternatyvų ir kurioms dera prioritetinis traktavimas. Tai prioritetų prioritetas be limitu. Problematiškas sistemų kolapsas fundamentalinėse srityse inicijuojantis bankrotą, neturintis alternatyvų intelektualiniams principams nors minimaliai analizuoti“. Sužinojau, kad sumažėjęs stabilumas, švietimo infrastruktūroje. Problematiškas yra mūsų mokyklų traktavimas, akcentuojant faktą, kad teks testuoti visus moksleivius dėl narkotikų prevencijos. O medicinoje irgi kolapsas, kur būklė nėra stabili. Genetiškai modifikuoti produktai ar organizmai nėra adekvaciai utelizuojami. Falsifikuoti mikroorga-

nizmai medikamentuose, kuriuos utelizuojant gaunasi absurdiškų konsekvencijų. Absoliuti nesąmonė. Be to, farmacininkų intelektualinis potencialas yra limituotas bei korumpuotas ir nesimato alternatyvų. Toliau, iš „Panoramos“ sužinojau, kad Būtingės terminale buvo instaliuota nauja žarna ir IBM serveriai. Preliminarūs rezultatai neprognozuojami. Taipogi pranešė, kad kažkoks laivas nudugė iki vaterlinijos. Komunikacijos srityje vėl — prioritėtų prioritetas — automatizuoti autonominiai telefono abonementai. Tai vienas iš potencialių telekomo įstatymų liberalizacijos. O sporte, nuo starto iki finišo vyko intensyvus kontraktavimas futbolo lyderių — favoritų mačo rungtynėse. Pagal „Lietuvos rytą“ — pasaulio stadionuose akibrokštai favoritų ekipoms.

Būs daugiau

„BRIDGES“ ŽURNALUI JAU 25-ERI METAI

ALGIMANTAS S. GEČYS

Kai 1976 metų velyvą rudenį, po JAV LB Tarybos patvirtinimo formalumų, pirmajam posėdžiui į Philadelphia teko susisaukti JAV LB Krašto valdybą, vienu pagrindinių posėdyje svarstytinų darbotvarkės punktų įrašiau

jau pasipriešinimo ketinimui į bendruomeninę veiklą pradėti įvesti anglų kalbą. Šiandien tai nestebina, nemažam skaičiui JAV LB-nės apylinkių savo veikloje naudojant anglų kalbą, tačiau tautiniu požiūriu esant stip-

istorijos svarbiuosius momentus ir tobulai išmokę lietuvių kalbą, jis suprato svarbą pasiekti tuos Amerikos lietuvių, kuriems nenusiūpėjo laimė tinkamai pažinti savo lietuviškąjį paveldą. Įžanginiame redaktoriaus žodyje A. Budreckis teigė, jog „Bridges“ pagrindiniu tikslu yra „...atsitvėrimas ryšio tarp lietuviškojo paveldo ir nuo jo atitolusio judraus (mobile) Amerikos lietuvių“. Kartą mėnesį pasirodanti leidiniui bus siekiama atsivėlgti „...lietuvių kultūrą, Tėvynėje esančiųjų sąlygas, ir troškimus pritariančiųjų Lietuvos nepriklausomybės minčiai...“.

Sutikęs priimti „Bridges“ atsakingojo redaktoriaus pareigas, A. Budreckis į redakcinę kolegiją pakvietė Mykolą Drungą, Algirdą Dumčią, Vytautą Jurgelį, Gintarą Karosą, Eduardą Meilų, jr., Algirdą Mitkų, dr. Viktorą Stankų ir Joną Stundžią, jr. Kiek vėliau įsijungė Aldona Ryan ir Marytė Bizinkauskaitė. Pirmasis „Bridges“ numeris išėjo 1977 metų balandžio mėnesį. Būta tai vos aštuonių (8) puslapių biuletenio, išspausdinto ant storoko popieriaus. Biuletenio antraštėje — senoviško geležinkelio tilto motyvas su įmontuotais Gedimino stulpais. Biuletenio turinys keli neįteisti straipsniai ir visa eilė trumpų apie Lietuvą bei lietuvių žinių.

Metams slenkant, iš biuletenio „Bridges“ teko išaugti į 28, o kartais ir daugiau, puslapių turintį žurnalą. Keitėsi redaktoriai. A. Budreckis pakeitė Rimantas Stirbys. Po to sekė dr. Stasys Goštautas, Domicelė (Demie) Jonaitienė, Eduardas V. Meilus, jr., Juozas Arlauskas, Audronė Gulbinienė, Asta Banionytė, Diana Vidutienė. Redaktoriaus keičiantis, paskirus numerius suredagavo Nerija

Gurekaitė, Linas Norušis, R. Stirbys. Nuo 1998 metų „Bridges“ redaktore yra Rasa Ardytė-Juškenė. Jos indėlis į „Bridges“ žurnalą buvo įvertintas š.m. rugsejo 21 d. iškilmingos JAV LB Tarybos sesijos proga suruoštos puotos metu. Jos asmenyje buvo pagerbti ir visi per 25-erius metus buvę redaktoriai bei redakcinio kolektyvo nariai. Įteikiant puošnų žymenį teigta, kad reikėjo redaktorių, bendradarbių, skaitytojų ir dosnių finansinių remėjų, kad JAV LB Krašto valdybos pradėtų leisti tautinės minties leidinį anglų kalba išvestų 25-rius metus.

Vartant „Bridges“ per 25-rius metus sukrautą kraitį, akis krinta redaktorių sugebėjimas žurnalą išlaikyti laisvą nuo polemikos, asmeniškumų, užgaulumo asmenų bei kitų tautybių atžvilgiu. Bevertant puslapius, aiškėja, kad „Bridges“ tiesė tiltus ne su okupantu bendradarbiauti, o su Amerikos lietuviu. Lietuvių tautos ir jos išeivijos interesai sutapo su „Bridges“ interesais. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, „Bridges“ tapo Lietuvos valstybės ir lietuvių išeivijos siekių perėmėju — senoviško geležinkelio tilto motyvas su įmontuotais Gedimino stulpais.

Biuletenio turinys keli neįteisti straipsniai ir visa eilė trumpų apie Lietuvą bei lietuvių žinių. Metams slenkant, iš biuletenio „Bridges“ teko išaugti į 28, o kartais ir daugiau, puslapių turintį žurnalą. Keitėsi redaktoriai. A. Budreckis pakeitė Rimantas Stirbys. Po to sekė dr. Stasys Goštautas, Domicelė (Demie) Jonaitienė, Eduardas V. Meilus, jr., Juozas Arlauskas, Audronė Gulbinienė, Asta Banionytė, Diana Vidutienė. Redaktoriaus keičiantis, paskirus numerius suredagavo Nerija

tuvai nepriklausomybę, pagrindinis žurnalo demesys yra nukreiptas į Lietuvos kariuomenę, Lietuvos įsijungimą į tarptautines struktūras (NATO, Europos Sąjungą), krašto atsisitvėrimą ne vien tik ekonominiais, bet ir moraliniais pagrindais, svarbą stiprinti tautiškumą. Nors „Bridges“ neturi jokių abejonių dėl Valdovų rūmų atstatymo, jis savo puslapiuose pirmyn dėmės skiria Lietuvos našlaiciams ir vaikams su negalia. Leidžiamas su nuostoliu, kurį „Bridges“ administratorių Ramūnui Plūrai tenka padengti iš kuklaus JAV LB Krašto valdybos išdo, „Bridges“ yra sukeleš šimtąkstantines sumas JAV LB Socialinių reikalų tarybos globoje veikiančioms įvairioms paramos Lietuvos fondams. Tai dažniausia lietuviškai nemokantių ir silpnai kalbančiųjų aukos! Iš „angliakasių Lietuvos“ kilusios Jeanne Salna Dorr jautrus straipsniai apie sunkią našlačių dalį Lietuvoje, atveria Amerikos lietuvių skaitytojų ir jų „anturų pusį“ širdis ir dosnias pinigines.

Sunku pasakyti, kaip ilgai JAV LB Krašto valdyba pajėgė „Bridges“ leisti. Leidimo bedas JAV-se išgyvena visų tautinių grupių leidžiama spauda, net ir spausdinama anglų kalba. Tenka konkuruoti su Lietuvių leidžiamais puošniais, įvairiaspalviais, ne vienu atveju propagandiniu tikslu leidžiamais, leidiniais. Nesiskundžiame, nes suprantame svarbą kurti teigiamą Lietuvos įvaizdį. Visgi norėtusi „Bridges“ išlaikyti, kad jis ir toliau būtų tiltu, suvedančiu skirtingais gyvenimo keliais tautinio paveldo ieškoti atėjusius lietuvius. Esu tikras, kad to norėtų ir žymiai per anksti šį pasaulį apleidęs pirmasis „Bridges“ redaktorius, a.a. Algirdas M. Budreckis.

„Bridges“ redaktore Rasa Ardytė-Juškenė ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys.

pradėjimą leisti anglų kalba bendruomeninės minties biuletenį. Atėjus eilei klausimui svarstyti, motyvus dešimčiai nedrasiai, tikėdamas pasipriešinimo iš amžiumi vyresniųjų kolegų JAV LB Krašto valdyboje. Mano nuostabai, minčiai tada pritarė ne tik jaunesnieji, bet amžiumi ir veiklos patirtimi vyresnieji Krašto valdybos pareigūnai — Balys Raugas, Feliksas Andriūnas, Bronius Juodelis, Antanas Gailiusis, Bronius Vaškaitis. Iš jų kaip tik tike-

riai lietuviškoms.

„Bridges“ („Tiltai“) varda busimam JAV LB-nės Krašto valdybos leidiniui parinko vicepirm. dr. Algirdas Budreckis, sutikęs tapti biuletenio vyriausiuoju redaktoriumi. Šio ankstyvosios emigracijos šeimoje gimusio Amerikos lietuvių, aktyviai reikštasi skautų, Lietuvos Vytis, neolituanų, lietuvių studentų, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, ALTO, VLIKO, o taip pat ir JAV LB-nės veikloje. Puikiai pažinęs Lietuvos

2003 m. VASARĄ KVIEČIAME Į KRETUONO ARCHEOLOGINĘ EKSPEDICIJĄ

Kad JAV lietuvių išeivija, ypač jos jaunoji karta, galėtų betarpiškai susipažinti su Lietuvos senove, JAV LB Kultūros taryba (pirm. Marija Remienė) ir Lietuvos Istorijos instituto Archeologijos skyrius (vad. hab. dr. Algirdas Girininkas) rengia projektą „Kretuono ekspedicija“, kuri įvyks 2003 m. vasarą. Kviečiami visi, kurie mėgsta keliones, egzotiką ir nebijo kruopštaus darbo. Ekspedicija turi ir kitą tikslą — paremti „Baltų archeologijos“ žurnalą. Šis spalvotas, plačiam skaitytui skirtas leidinys apie Lietuvos senovę įsteigtas atsikūrus Lietuvai ir buvo sumanytas leisti 4 kartus per metus, bet dėl lėšų stokos jo leidimas kurį laiką buvo sustojęs. Viena iš „Baltų archeologijos“ numerių ekspedicijos dalyviai bus įamžinti.

Archeologinė „Kretuono ekspedicija“ vyks 2003 m. nuo birželio 14 d. iki liepos 4 d. (20 dienų). Tai patogus laikas, kurį galima bus suderinti su dalyvavimu Dainų ir šokių šventėje Vilniuje, vyksiančioje tuojuo po ekspedicijos — liepos 5-6 d. Kasinėjimai vyks Švenčionių rajone, Švenčionių seniūnijoje. Reškutėnų kaime, ant vieno didžiausių Lietuvoje — Kretuono — ežero kranto. Ši teritorija yra Aukštaitijos nacionalinio parko ribose. Vadovaujant profesionalams archeologams bus tyrinėjama viduriniojo akmens amžiaus (neolito) gyvenvietė, kur lietuvių protėviai gyveno prieš 4000 metų. Žinoma, ten nebus galima rasti aukso nei sidabro, net ir geležies, nes tuo metu lietuvių protėviai metalo dar nemokėjo naudoti. Jie įrankių, indų ir ginklų gamybai naudojo vie-

tinę žaliavą — titnagą, kaulą ir ragą, akmenį, medį, molį. Kai, brūkštelėjęs mentele, pajunti kietą daiktą ir ištrauki iš žemės raginį amuletą, kurį senolis ant kaklo nešiojo prieš 4000 metų, apmiršti tarsi ištiestas stebuklo, nes su tavi mi kalba pati istorija, i tave tarsi elektra teka prabochų kultūros dvasia, senosios civilizacijos energija. O titnaginį dirbinį ir dirbinėlių — gremžtukų, grandukų, peilių, kuriuos jie naudojo sumedžiotam žvėriui apdirbti, puodų sukių kiekvienas savo kasinėjama me plotelyje ras iki valiai. Atrodimo džiaugsmas užtikrintas!

Ekspedicijos dalyvių buitis bus gana civilizuota. Jie gyvens už 10 kilometrų nuo kasinėjamų vietos — Ignalinos rajone, Palūšės miestelyje esančioje turistinėje bazėje, kur bus ir maitinami. Palūšė, garsi savo seniausią Lietuvoje medinės architektūros bažnytelę (prisiminate, jos atvaizdas buvo ant popierinio 1 Lt banknoto), yra įsikūrusi ant kito gražaus — Lušio ežero kranto. Į kasinėjamą vietą talkininkai bus atvežami autobusu. Ekspedicijos dalyviai darbuosis mentele, kurią naudoja mūrininkai, ir kastuvu. Darbas fiziškai nėra sunkus, tik labai kruopštus: smilteles po smilteles reikia nukrapštyti žemės sluoksnį ir iš tyrinėjamame plote, kuris paprastai būna suskirstytas kvadratais, surinkti visas senovines liekanas — daugiausia tai titnago gabalėliai, puodų šukės, žuvų, žvėrių kaulai ir iš jų padaryti dirbiniai. Po to radinius teks plauti, konservuoti, inventorizuoti. Laisvu nuo darbo laiku archeologai pamokys talkininkus

Archeologo diena Palūšėje 2001 m. vasarą. Pynejai rodo beržo tošies indus ir rakandus.

apdirbti titnagą, lipdyti ir išdegti puodus, skobti medinius šaukštus, moteris ir mergaites — pinti, risti juostas, žoliauti ir pažinti vaistingąsias žoles. Keliausime pėsčiomis ir autobusu po puikias apylinkes, apaugusias skambiais pušynais, uogausime ir grybausime. Vakaraus prieš traukiančio lauzo: paskaitos, skaidrių demonstravimas apie Lietuvos priešistorę, vakaronės su senoviniais lietuvių dainomis ir šokiais, lietuvių atlikimo etnografinių ansamblių dalyviai. Galima bus ne tik klausytis ir žiūrėti, bet ir mokytis dainuoti bei šokti, kaip senoliai mokėjo. Savaitgaliais — atskira programa: vandens žygiai irklėmis valtimis po Aukštaitijos ežerus; ekskursijos autobusu po žymiausias ir gražiausias Lietuvos vietas, užsukant į kitas archeologinių kasinėjamų vietas; ekspedicijos dalyviai turės

progos ne tik dalyvauti, bet ir padėti organizuoti Archeologo dienos šventę ir Jonines Palūšėje ir bus pakviesti į cika-gišio dr. Jono Šalnos ruošiamą medžio skulptūrų parodą Švenčionyse, „Nalsios“ muziejuje. Archeologinėje ekspedicijoje gali dalyvauti kiekvienas pilnametis savarankiškai, nepilnamečiai — su suaugusiu palydovu. Kviečiami dalyvauti ir nemokantys lietuvių kalbos, ekspedicijos vadovai mielai viską paaiškins angliskai.

Kretuono ekspediciją globoja dienraštis „Draugas“ (vyr. red. Danutė Bindokienė) ir žurnalas „Bridges“ (vyr. red. Rasa Juškenė). Grupės vadovai — Dalia ir Jurgis Anyšai.

Vienos dienos mokestis — 50 dol. Norintys dalyvauti ekspedicijos grupės arba ekspedicijos vadovams praneša iki 2003 m. kovo 1 dienos. Iki šios dienos sumokamas ir regis-

tracijos mokestis — 250 dol. (persigalvojus iki gegužės 1 d. jis gali būti grąžinamas). Kadangi ši suma yra auksa „Baltų archeologijos“ žurnalui, todėl ją galima bus nusirašyti nuo mokestių. Registracijos čekį rašyti: „Lithuanian American Community-Cultural Council“; „memo“ dalyje galima nurodyti „Baltų archeologijai“ Čekį siųsti: Dalia Anyšas, 614F South Laffin Court, Chicago, Illinois 60607-3161.

Informaciją JAV, Čikagoje, galima gauti kreipiantis į Dalia Anyšas (grupės vadovė) tel. (312)733-2696. el. paštu: janyas@condor.depaul.edu ir minetu adresu.

Lietuvoje, Vilniuje, galima kreiptis: Algirdas Girininkas (ekspedicijos vadovas), Lietuvos istorijos institutas; Kražių 5, LT-2001, Vilnius; tel. 2614436 (sekretoriatas); 2614935 (archeologijos skyrius); fax.

•SKELBIMAI•

PASLAUGOS

ELEKTROS ĮVEDIMAI-PATAISYMAI.
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS
TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

SIŪLO IŠNUOMOTI

Išnuomojamas 2 mieg. butas nerūkantiems, be gyvuliukų 1 ar 2 vyresnio amžiaus žmonėms.
Tel. 773-376-6051, skambinti po 6 v.v.

64 St. ir Central apylinkėje, ramioje vietoje išnuomojamas erdvus 2 mieg. namas. \$700 mėn. First Rate Real Estate, 773-767-2400, Aušra Padalino.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PARDUODA

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė — \$35.
8 svarų statinaitė — \$21.
Skambinkite:
708-687-5627.
Pristatome UPS.

AUTOMOBILIO NAMŲ SVĖKATOS IR GYVYBES DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Medžio darbai, elektra, santechnika, grindys, dažymas... Aukšta darbų kokybė, žemos kainos.
ZIL VINCIVAS
contractor
312-388-8088;
773-254-0759; 312-493-8088

SIŪLO DARBA

Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing Chicago and Milwaukee area.
Tel. 800-820-6155.

Reikalingas žmogus, galintis remontuoti namus ir butus: lubas, grindis, sienas. Privalo turėti 2 metų sienų špakliavimo patirtį.
Tel. 773-719-4142, Paulius.

Reikalingi darbuotojai parduotuvių valymui TN ir IN valstyse. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800.
Tel. 901-218-7481.

PARDUODA

Investuotojų dėmesiui
• Brighton Park parduodamas 2 butų namas.
• Netoli „downtown“ parduodamas 4 butų namas.
• 63 ir Pulaski parduodama kepykla.
• Brighton Park išnuomojamas restoranas.
Kreipitis: First Rate Real Estate, 773-767-2400, Aušra Padalino.

Amerikos Lietuvių Televizija, Inc. Lithuanian American TV, Inc.

14911 127th Street, Lemont, IL 60439

Phone: 708-839-9022 Fax: 708-839-9070 E-mail: altv@attbi.com

ALTV programos rodomos per Čikagos WFBI 23 kanalą ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro. Čia galite matyti žinias iš Lietuvos, pasakojimus apie lietuvių Amerikoje, filmus, koncertus. Programose reklamuojasi daugelis lietuviškų verslų, skelbiamas lietuviškų renginių kalendorius.

ALTV paslaugos:

- Vaizduojamųjų perrašymas iš europinės sistemos į amerikietišką ir atvirkščiai, visokie formatai, DVD
- Dokumentų, laiškų, anketų notariuoti vertimai, vertimai žodžiu
- Anglų kalbos pamokos

ALTV laukia žiūrovų pasiūlymų, patarimų, reklamų, skelbimų ir paramos. Skambinkite: 708-839-9022 arba 708-785-8080.

Amerikos lietuvių televizijos rudeninis lėšų telkimo vajas tęsiasi!

Išlaikykime lietuvišką televiziją Čikagoje ir toliau ketvirtadieniais žiūrėkime žinias iš Lietuvos, o sekmadieniais — pasakojimus apie lietuvių Čikagoje ir apylinkėse bei įvairias kultūras, istorines ir muzikines programas.

ALTV pasilieka teisę keisti programų turinį ir sluzetų rodymo laiką.

TAI — JŪSŲ LAIKRAŠTIS

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

(85)2611433; el. paštas: mailto:lit@pub.osf.lt arba algis@mail.lt

Likusių sumų pinigų, skirtų gyvenimo išlaidoms — 750 dol. čekį rašyti: Lietuvos istorijos institutas, Kretuono ekspedicijai; šį čekį galima atsivežti atvykstant į ekspediciją arba siųsti: Algirdui Girininkui, Lietuvos istorijos institutas, Kražių 5, Vilnius LT-2001; arba kartu su registracijos čekiu pasiųsti grupės vadovei Daliai Anyšas.

Iš vienos vietovės susidarius didesnei grupei keliaujantiųjų į Vilnių, galima ti-

ketis mažesnės bilieto kainos; dėl kelionės patartina konsultuotis su grupės vadove Dalia.

Sekite „Draugą“, kurio puslapiuose vieną kartą per mėnesį pasirodys skyrelis „Kviečiame į Kretuono ekspediciją“.

Marija Remienė
JAV LB Kultūros tarybos pirmininke,

hab. dr. Algirdas Girininkas
Istorijos instituto Archeologijos skyriaus vadovas

Trumpai apie viską

(Naudojantis „Lietuvos ryto“ (LR), „Lietuvos žinių“ (LŽ), „Respublikos“ (R), „Kaimo žinios“ (KZ), „Klaipėdos“ (K), „Valstybės žinių“ (VŽ) dienraščius, BNS ir kitas informacijas)

Rusijos dvasia sklandys virš NATO viršūnių susitikimo

Atkelta iš 1 psl. Metų metas tvirtinti, kad Lietuvos ir jos kaimynių narystė NATO reikštų spūvį į veidą ir karinę provokaciją. V. Putin valdoma Rusija nenoromis atsisitraukė, nusprendė nepaversti neišvengiamo dalyko tarptautiniu konfliktu.

„NATO pletra mums ne-

kelia džiaugsmo. Tuo pat metu mes suprantame, kad kiekviena valstybė turi suverenią teisę rūpintis savo saugumu. Ir aš taip pat norėčiau pabrėžti, jog mes esame gana tikri, kad NATO pletra neatitiks Rusijos saugumui“, sakė Rusijos ambasadorius Lietuvoje Jurij Zubakov.

Pakvietimas į NATO — istorinė pergalė ir saugios ateities garantija

Atkelta iš 1 psl. Būsime atsotai šalies, kuri Vidurio ir Rytų Europoje tapo taikaus sugyvenimo ir tolerancijos pavyzdžiu, kuri emėsi lyderystės, telkdamas būsimas NATO šalis — vadinamąjį „Vilniaus dešimtuką“, pabrėžė prezidentas.

„Lietuvos pripažinimas Prahoje — tai mūsų, mieli Lietuvos žmonės, nelengvo kasdienio darbo ir pastangų įvertinimas. Tai istorinė visų mūsų pergalė. Už ją iš širdies visiems dekoju. Su ja kiekvieną jūsų sveikinimą“, sakė prezidentas.

„Tokios Lietuvos siekime mes, prieš dvyliką metų atstatę savo valstybę. Siekime tam, kad jos vėl neprarastume, kad

ji būtų stipri ir ilgaamžė, kad ji užtikrintų saugą ir pasitvirtintų mūsų gyvenimą, kad užtikrintų lietuvių tautos išlikimą“, sakė V. Adamkus.

Penktadienį vakare į Lietuvą atvyksiantį JAV prezidentą George W. Bush V. Adamkus pavadino žmogumi, ištikimai gynusiu strateginius Lietuvos, Latvijos ir Estijos interesus, stipriausiu trijų valstybių advokatu jų narystės NATO byloje. „Jis atvyksta kartu su mumis švęsti mūsų pergalės. Tikiu, kad Lietuvos žmonės, ypač vilniečiai, bus ne tik svetingi, bet ir kantrūs, jei pasitaikytų buitinių keblumų, kuriuos ši viešnagė gali sukelti“, kalbėjo prezidentas.

Šalia Lietuvos ambasados Maskvoje nugriaudėjo sprogimas

Atkelta iš 1 psl. Kaip sakė Lietuvos ambasados Maskvoje pirmasis sekretorius Liutauras Bauža, sprogimas įvyko antradienį Borisoglebskio skersgatvyje.

Pasak L. Baužos, šalia Lietuvos ambasados priklausancio trijų aukštų pastato, kuriame gyvena keletas ambas-

dos darbuotojų su šeimomis, Maskvos butų ūkio darbininkai iš dujų baliono perpylinę dujas.

Dėl kol kas nustačiusių priežasčių įvykus sprogimui, nuo sprogimo bangos išdužo keletas ambasados pastato langų, metalo skeveldros apgadino duris.

2030 metais Ignalinos elektrinės teritorijoje žaliuos veja

Atkelta iš 1 psl. uždaryti iki 2005-ųjų, antrąjį — 2009-aisiais. Spalio viduryje Seimas patvirtino atnaujintą Nacionalinės energetikos strategiją, kurioje teigiama, jog neužtikrinus ES ir kitų remėjų finansinės paramos IAE reaktorių uždarymui, jų naudojimo laikas gali būti pratęstas.

ES yra patvirtinusi savo pasiryžimą iki 2006 m. Ig-

nalinos AE uždarymui kasmet skirti po 70 mln. eurų (daugiau nei 241 mln. litų), tačiau, Lietuvos manymu, tam prireiks papildomų ES lėšų.

Žinovų nuomone, IAE uždarymas, reaktorių išmontavimas, radioaktyvių atliekų tvarkymas ir socialinių problemų sprendimas iki 2020 metų gali kainuoti apie 10 milijardų litų.

„Avia Baltika“ eksportavo sraigtasparnius į Sudaną

Atkelta iš 1 psl. šmeižikišką informaciją teisesaugos institucijoms ir žiniasklaidai apie bendrovės ryšius su teroristinėmis organizacijomis. „Mes turime įrodymų, kad mūsų konkurentai iš „Helios“ bendrovės davė 15,000 JAV dolerių kyšių prezidento patarėjui gynybos klausimais Dariui Kalibatai, kad šis organizuotų visą tą šmeižo kampaniją“, teigė J. Borisovas.

D. Kalibatas šiuos „Avia Baltika“ vadovo kaltinimus pavadino „absurdiškais pareiškimais“.

Pasak VSD, „Avia Baltikos“ atstovai medžiagos, įrodančios, kad D. Kalibatas yra gavęs kyšių, teisesaugos institucijoms neperdavė.

Pasak VSD, šiemet į Užsienio reikalų ministeriją kreipėsi NATO valstybių diplomatai, prašydami paaiškinti, ar bendrovė „Avia Baltika“, pardavinėdama sraigtasparnius užsienio valstybėms, ku-

rioms yra taikomas embargas ginklams, amunicijai ir atsarginėms dalims, nepažeidė Lietuvos įstatymų ir tarptautinių įsipareigojimų.

Atlikus tyrimą, paaiškėjo, kad „Avia Baltika“ 2001 m. vasarą į Sudaną, kuriam taikomas minėtas embargas, eksportavo sraigtasparnį „Mi-8T“, nelaukdama Ūkio ministerijos igaliotų ekspertų grupės sprendimo dėl eksporto leidimo išdavimo. Šiemet sausį Sudanui pardavė antrą tokį patį sraigtasparnį ir sraigtasparnio „Mi-8“ atsargines dalis. Sudane ir šiuo metu dirba „Avia Baltikos“ ir jos bendrininkų specialistai. Tai sukelė NATO valstybių susirūpinimą.

Vėliau spaudoje „Avia Baltika“ paskelbė, kad bendrovė žada skirti 2 mln. litų tam, kas įrodys, jog ji tiekė karinių sraigtasparnių dalis valstybėms, susijusioms su teroristais.

Lietuva nėra galutinis pabėgėlių iš Čėčenijos tikslas

Atkelta iš 1 psl. Lietuva nėra galutinis čėčenų tikslas, čia jie paprastai pasilieka neilgam — pasirengti tolesnei kelionei. „Kaip tautai, kaip žmo-

nėms, kovojantiems už savo teises“, čėčenams Lietuvoje, anot A. Paulausko, „teikiama pakankamai daug pagarbos ir simpatijų“.

Vilniuje aptarinėjamos JAV prezidento vizito detalės

Atkelta iš 1 psl. bus pradėti statyti automobilių stovėjimą ribojantys ženklai.

Pasak jo, į Rotušės aikštę gales ateiti visi norintys, tik arčiau gales stovėti specialius leidimus turintys asmenys. Šie žmonės bus tikrinami, jie negalės atsinešti metalinių daiktų. Aplink Rotušę gyvenantys vilniečiai raginami neatidarinėti langų, neiti į balkonų.

Į Vilnių G. W. Bush atskris „Boeing 747-200B“ lėktuvu, kuris kartais vadinamas skraidančiais Baltaisiais rūmais. Lėktuve yra viskas, kad JAV vadovas galėtų netrukdomas dirbti ir jaustis visiškai saugus. Be šio, Vilniuje turėtų leisti dar keturi lėktuvai. Vienas jų — rezervinis JAV vadovo lėktuvas. Kitas — transporto lėktuvas su įvairia technika. Dar kiti lėktuvais atskris ir G. W. Bush lydintys žurnalistai bei pareigūnai.

Stiprinama sienos su Baltarusija apsauga

Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) vado Algimanto Songailos įsakymu nuo trečiadienio sustiprinta sienos su Baltarusija apsauga. Sieną su Baltarusija sustiprinta prieš pat JAV prezidento George W. Bush vizitą į Lietuvą, tačiau VSAT atstovo spaudai Giedrius Miščiū teigimu, šių dviejų įvykių nereikėtų tiesiogiai sieti.

Pasak VSAT pranešimo, siena sustiprinta siekiant užkirsti kelią galimiems valstybės sienos pažeidimams, nelegalių migrantų bei kontrabandos gabenimo atvejams, kurių padaugėja prieš atšalant orams ir smarkiau pasningant.

Lietuva turi maždaug 650 kilometrų sieną su Baltarusija.

DRAUGAS, 2002 m. lapkričio 21 d., ketvirtadienis

5

Mielam jaunystės draugui

A.† A. JUOZUI CIBUI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamė žmonai SOFIJAI, krikšto dukrai RAMUNEI, dukrai AUŠRAI, sūnui ROBERTUI bei kitiems giminėms. Liudime kartu su jumis.

Vytautas ir Alfa Budrioniai bei jų duktė Rita su šeima

* Vis daugiau Lietuvos gyventojų laimės ir uždario ieško užsienyje. Išvažiuoja ne tik žalias jaunimėlis, bet ir suaugę, šeimas turintys žmonės. Jų vaikai lieka su seneliais, giminačiais ar draugais. „Lietuvos žinios“ apklankė dvi šeimas, kur vaikai savo tėvų nematė jau ne vienerius metus. Dabar vis dažniau laukioji globa vaikams skiriama dėl to, kad vienas arba abu tėvai išvyksta uždariauti į užsienį.

(LŽ, Elta)

* Pastaruoju metu Lietuvoje vis labiau populiarėja natūriniai mainai. Daugelis bendrovių, vengdamos piniginių atsiskaitymų už gautas prekes ir paslaugas, atsiskaito ne pinigais, bet savo produkcija ar paslaugomis. Kol kas verslininkai sako nepastebėję, kad toks atsiskaitymo būdas būtų labai populiarus, bet pripažįsta, kad kasmet atsiranda vis daugiau galimybių atsiskaityti natūriniu būdu.

(KD, Elta)

Remkite dr. Kazį Bobelį ir prezidentą, o Landsbergį ir pirminko vietą, kadangi jie abu patriotai ir gerai žino Lietuvos istoriją. Jie netupciai dėl Karaliaučiaus atgavimo, bet jie bandys jį atgauti, nes Karaliaučiaus kraštas yra Lietuvos elektras. Visi, kurie ten važiuos taps milijonieriais. Jūsų Vyriausybė pavertė visus ubagus ir toliau nori juos tokiomis laikyti. Jie rūpinasi tik savo pilvais, o ne Lietuvos reikalais.

Pasakykite ponui Putinui, kad Lietuva yra senoji slavo motina. Įsiverždami į Karaliaučiaus kraštą, jūs išžudėte 2,000.000 lietuvių protestantų ir 4 mln. austrų protestantų. Dabar yra Jums laikas atitaisyti padarytą klaidą. Ištraukite visą atominį laivyną ir padarykite Lietuvą ir Baltijos jūrą beatominę zoną. Įvykdant tą uždavinį Jūs būsite triskart garsesnis, kaip Petras Didysis Tarptautinio masto. O mes iš savo pusės suruošime Trakuose iškilmingus pietus, pakviesdami prezidentą Bušą ir Jus dalyvauti toje puotoje.

Lai Dievas duoda Jums drąsos ir tapti garbingu žmogumi.

Ben Norkūnas

Dearborn, MI.

sk.

KNYGOS APIE ZANAVYKUS

Pastaraisiais metais ypač padaugėjo apylinkių, miestų, net kaimų ir šeimų istorinių palikimų fiksuojančių knygų. Štai dvi knygos, skirtos ir zanavykų kraštui. Tai „Valakbūdžio parapija“ (Vilnius, 2001 m., 254 psl.) ir „Žiburiečiai svetimojo padangėje“ (2002 m., Vilnius, 226 psl.).

Knygos „Valakbūdžio parapija“ medžiagos rinkėjas ir apibendrintojas Zita Žievytė-Kulvietienė jau nebesulaukė savo darbo rezultatų. Jos darbą baigė Birutė Matijošaitytė.

„Pasikeitęs tėviškes kraštovaizdis, ištuštėję kaimai prašytė prašėsi aprašomi“, — knygos įvadiname žodyje rašo Z. Kulvietienė. Knygoje yra skyriai apie parapijos kraštovaizdį ir buitį, parapijos įkūrimą, veikusias draugijas, kaimus ir žmones, priverstinę emigraciją, gyvenimą po II Pasaulinio karo ir t.t. Pateikiamos atskirų parapijiečių šeimų gyvenimo istorijos, paminimos saugotinos vietos, yra pluoštas istorinėmis tapusių nuotraukų, o taip pat pateikta autorės biografija ir kt.

Šunkariai, Mėčikiai, Zubariai, Pusdešiai, Gyliškiai, Kušlikiai, Liepalotai, Tilvikai, Plorišiai, Endrikiai, Žaltynai, Panoviai, Gotlybiškiai — tai Valakbūdžio parapijos kaimų pavadinimai. Kai kurie iš jų gyvi tik liudininkų prisiminimuose, kai kurie sumenko arba pakeitė pavadinimus. Pats Valakbūdžio vardas yra atsiradęs neseniai. Kai 1921 m. turtingesnieji Šunkariai ir aplinkinių kaimų ūkininkai sugalvojo steigti atskirą parapiją, nes aplinkinės bažnyčios buvo toli, vietą būsimai bažnyčiai išrinko pusiauokelyje tarp Slavikų ir Sintautų, Šunkarių kaime. Ėmė statyti

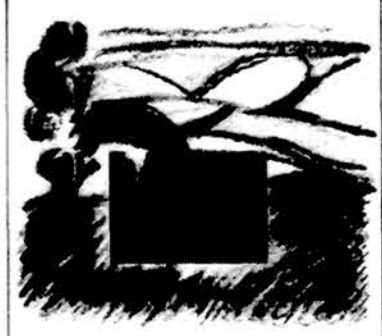
VALAKBŪDŽIO PARAPIJA

bažnyčią, o aplink bažnyčią ėmė augti miestelis, gavęs Valakbūdžio vardą. Įsimintina bažnyčios statyba ir pirmieji klebonai — parapijos įkūrėjas kun. Antanas Grybinas ir mėgiamas žmonių, geras organizatorius Stanislovas Vasiukevičius. Šioje parapijoje sovietiniais metais yra klebonavęs ir žinomas disidentas kun. Juozas Zdebskis, atvykęs čionai 1968 m. ir teisbuvęs iki 1969 m., nes dėl vaikų katechizavimo ankstesnėje parapijoje komunistinė valdžia jam uždraudė eiti kunigo pareigas. Paskutinės Mišias Vasario 16-osios vakarą kun. J. Zdebskis aukėjo jau parapijiečių namuose, kurių pavarde dar ir šiandien tenurodyta tik raidele P.

Šalia klebonijos žymiausias pastatas naujosios parapijos centre buvo pradžios mokykla, miestelis turėjo savo krautuvę ir paštą, veikė pavasarininkų, šaulių, katalikų moterų organizacijos. Bažnyčia ir kapinės stovėjo ant didžiųjų apylinkės ūkininkų Antaninos Spurgienės, Naujokačių, Stankevičių ir Povilaicių dovanotos žemės.

Laiko vejai ir kolektyvizacija, melioracija išdraskė ūkininkų sodybas ir pakeitė žemės vėda. Vieni gyventojai pasitraukė į Vakarus, kitus ištrėmė į Sibirą, dar kiti išėjo į partizanų, išvažiuojančių į miestus. Išnyko sodybos, atsikėlė nauji gyventojai. Tik Porciunkulės atlaidai vis dar sutraukia apylinkes ir apylinkėje gimusių žmonių. Daugeli senųjų gyventojų teprimena antkapiai kapinėse ir keletas naujai pastatytų kryžių. Vienas iš jų knygos autorės Z. Kulvietienės iniciatyva buvo pastatytas netoli bažnyčios — ant buvusių ūkininkų Antaninos ir Vinco Povilaicių žemės kampo čia gyvenusiems prisiminti. Apie šios šeimos likimą knygoje pasakojama plačiau. Taip pat duodama ir Statkevičių, Juozo Raubos iš Pusdešių, kitų šeimų istorija.

ŽIBURIEČIAI SVETIMOJO PADANGĖJ

„Žiburiečiai svetimojo padangėje“ savotiškai papildoma pirmosios knygos medžiaga, nes į Šakių „Žiburio“ gimnaziją daugelis iš Valakbūdžio apylinkės ūkininkų leido savo vaikus. O jau minėtos Povilaicių šeimos senelis Pranas Povilaitis buvo net vienas iš

„Žiburio“ gimnazijos steigėjų, važinėjęs per kaimus rinkti gimnazijai aukų. Jo vaikaičiai yra ir šios knygos autoriai: Monika Povilaitytė ir Pranas Povilaitis. Pranas Povilaitis gimnazijoje vadovavo pagrindiniam ateitininkų būreliui ir visą tolesnę savo visuomeninę veiklą susiejo su krikščioniška veikla, yra Krikščionių demokratų sąjungos įsivijioje generalinis sekretorius, katalikų organizacijų, ALTO, VLIKO veikėjas. Jis dalijasi savo aktyvaus gyvenimo prisiminimais.

Knyga „rašė keliolika autorių, gyvenančių arba gyvenusių svetur — Vokietijoje, JAV, Kanadoje, Australijoje ir Lietuvoje“, — sako leidėjai pabaigos žodyje. Tai į Vakarus pasitraukusiųjų ir išvengusiųjų sovietinio teroro, bet gyvenimo išsivijioje neglostytų, patyrusių pažeminimų ir pavojų, gyvenimo patirtis. „Ne vienas ties Slavikais pabučiavo Tėvynės žemę. Jos gniužulėlis, suvyniotas į nosinaite, tapo relikvija“, — rašo Danutė Matusevičienė įžangoje. Prisiminimų autoriai: Monika Liulevičienė („Ateitininkės dalia“), Saulė Liulevičiūtė-Palubinskienė („Septyni obuoliai septintam gimtadieniui“). Pastaroji autorė — buvusio Lietuvos Seimo nario prof. Felikso Palubinsko žmona. Abu jie ir jų jauniausias sūnus Aidas grįžo į Lietuvą gyventi ir aktyviai dalyvauja politikoje. Autorė pasakoja apie šeimos pasitraukimą iš Lietuvos, gyvenimą pabėgėlių stovyklose, pateikia žinių žiupsnelį apie „Žiburio“ gimnazijos mokytoją, savo tėvą Vincentą Liulevičių, kuris karui baigiantis pradėjo Vokietijoje, Eichstaette, organizuoti lietuvių gimnaziją ir buvo jos direktorius, taip pat

aukštesniųjų mokyklų inspektorius amerikiečių zonai. Jo iniciatyva VLIKas įsteigė istorinės medžiagos rinkimo komisiją, kuriai pats pirminkavo. Vėliau su šeima apsigyvenęs JAV, Čikagoje, toliau dėstė liuanistinėse mokyklose, ruošė ir redagavo vadovėlius, tęsė spaudos bendradarbio veiklą, buvo lietuvių enciklopedijos bendradarbis, redagavo savaitinį ateitininkų

skyrių „Drauge“. Žiupsnelį prisiminimų apie mokytoją istoriką Vincentą ir lietuvių kalbos bei literatūros ir prancūzų kalbos mokytoją Moniką Liulevičienę pateikia ir prof. Vėjas Liulevičius, Natalija Manikienė, Milda Palubinskaitė.

Knygoje pateikiami Vytauto Alksninio, Juozo Orento, Kęstutis Keblio, kun. Jono Dedino, Juozas Krištolaitis-Daugelienės, Janinos Do-

meikaitės-Šalnierienės, Zigmundo Grybino ir kt. autorių prisiminimų didesni ar mažesni pluošteliai. Pasakojami Šakių „Žiburio“ gimnazijos mokytojų ir gimnazistų likimai jiems pasitraukus iš tėviškes. Šį leidinį mielai paims ir rankas ir kitų kraštų, kitų gimnazijų auklėtiniai, nes jame atsispindi visos karo kartos, išblaškytos po pasaulį, likimas.

A. V. Š.

Our new Airbus goes by the designation A340. But you can just call it Cloud 9.

There are a number of reasons why our new Airbus A340 is the ultimate in comfort and convenience. Economy Extra, our new class of service, offers its own separate cabin with plenty of room to work or relax. While every seat in all three classes has been newly designed and features an individual video screen. Of course, the sense of well being you'll feel when flying on this sophisticated new aircraft is more than just the result of enhanced comfort, space and amenities. It's also the result of an enhanced quality of service you'll find only on SAS. To find out more call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350.

www.scandinavian.net

It's Scandinavian

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

A+A Ona Kreivėnienė, gyvenusi Media, PA, mirė 2002 m. lapkričio 18 d., sulaukusi 92 metų amžiaus.

Dienraščio leidimo išlaidoms sumažinti po 50 dol. prie prenumeratos atnaujinimo mokesčio pridėjo:

Jonas Kasčiukas, Chicago, IL;

Jonas Labanauskas, St. Pete Beach, FL;

Paul Jankus, Chicago, IL;

Bronė Buika, Naples, FL;

Algis P. Strimaitis, Chicago, IL;

Ona Puzinauskas, River Forest, IL;

Alfredas V. Kulys, Westmont, IL;

Dr. Kazys Ambrozaitis, Chesterton, IN;

Leonas Raslavičius, Elk Grove Village, IL;

Jonas Indriūnas, Roselle, IL.

Visiems tariame širdingą acių!

Kalėdinių giesmių koncertas, ruošiamas Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos choro, įvykis gruodžio 8 d., sekmadienį, 1:30 val. p.p., misijos bažnyčioje. Bilietus bus galima įsigyti bažnyčios priangyje prieš Mišias arba užsakyti pas R. Stropų tel. 813-836-1845. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Čikagos moksleivių ateitininkų kuopa visus Čikagos ir apylinkių lietuvius kviečia į Kūčių šventę, ruošiamą sekmadienį, gruodžio 22 d., 1 val. p.p., Jaunimo centre. Registruotis pas Oną Daugirdienę, tel. 630-325-3277. Visi laukiami!

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos biuletenyje (lapkričio 17 d.) skelbiama, kad šioje bažnyčioje ruošiasi priimti Moterystės sakramentą Viktoras Garbonkus ir Vilija Januškytė.

Jonas ir Giedrė Stankūnai, Cos Cob, CT, gavę 2003 m. „Draugo“ kalendorių, savo pasitenkinimą juo išreiškė, atsiųsdami 100 dol. auką. Nuosirdžiausiai jiems dėkui.

Lapkričio 30 d., šeštadienį, 4:30 val. p.p., Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje 69-oji ir Washtenaw str., Marquette Parke vyks ypatingas koncertas, pavadintas „Giesmių gija“. Jis skirtas šv. Cecilijai, muzikos globėjai. Dalyvaus Brighton Park — Nekalto M. Marijos Prasidėjimo, Cicero — Šv. Antano parapijos, Lemonto — Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos ir taip pat Švč. M. Marijos Gimimo parapijų chorai. Atvykusieji galės taip pat pasidžiaugti ir vaikų giesmėmis, kurioms vadovaus Dalia Gedvilienė ir Darius Polikaitis. Po koncerto bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius chorisčius, chorų vadovus bei jų šeimas. Visuomenė nuosirdžiai kviečiama į šią ypatingą šventę.

Bronė Nainienė, Pasaulio lietuvių centro renginių vadovė, perspėja visus, besiruošiančius dalyvauti kalėdinėje mugėje gruodžio 7-8 dieną, kad tik „gulbės pienas“ nebus parduodamas...

Dalyvaudami Lithuanian Mercy Lift pokylyje lapkričio 23 d. Westin Hotel, 909 N. Michigan Ave, padėsite vaikams Lietuvoje turėti sveiką ateitį. Visas LML pokylio „Ateities visenos“ pelnas skiriamas šiam tikslui. Užsakymus priima Laima Jurekūnienė tel. 708-354-4835 arba 312-814-8738.

Jau keletą kartų skelbta, kad lapkričio 27 d. Willowbrook pokylyje salėje Prezidento Valdo Adamkaus rėmėjo komitetas ruošia puotą, bet dar nebuvo paskelbta, kas atliks programą. **Dabar jau žinoma**, kad svečius džiugins garsusis dainininkas **Andrius Mamontovas!** Vietas galima užsisakyti tel. 708-839-1000. Pokylio pelnas skiriamas V. Adamkaus rinkiminei kampanijai paremti.

Matilda Kurapka, Putnam, CT, atnaujindama savo „Draugo“ kalendorių, pridėjo 50 dol. auką „Draugo“ leidybai paremti. Tariame nuosirdų acių!

Marija Kriaučiūnienė (kairėje) ir Birutė Jasaitienė viename lietuviškame renginyje. Vytauto Jasinevičiaus nuotrauka.

BIRUTĖS JASAITIENĖS PASVEIKINIMAS „SEKLYČIOJE“

Jau anksčiau pažinojau Birutę Jasaitienę. Tačiau pradėjus metų vasaros pabaigą, pradėjus dažniau lankytis „Seklyčioje“, iš arčiau teko stebėti moterį, kurios pavardę girdėdavau per „Margutį“, skaitydavau apie ją laikraščiuose, matydavau įvairiuose renginiuose.

Tai buvo veidas, pilnas susirūpinimo, net, pasakytiau, skausmo. Nežinojau priežasties. Tik stebėjau ir bandžiau atspėti, kas slepia šią moterį. Kartą jos veidas nušvito gražia šypsena, kiek santūroka, bet nuosirdžia, gal net paslaptinga. Šypsena veidą puošė vis dažniau, bet trumpam. Tai man ir vėl buvo mįslė. Kodėl šios moters veide pasirodžiusi šypsena greitai dingsta, lyg ko išsigandus.

Šią paslaptį — padėjo įminti Birutė Jasaitienė, kai, „Seklyčio“ trečiadienio popietį dalyviams dėkodama už sveikinimus „Metų moters“ žymens suteikimo proga, be kita ko tarė ir šiuos žodžius: „Pradžioje metų rugsėjo mėnesį gydytojas pasakė, kad man liko gyventi tik trys mėnesiai, kad aš turinti laikytis jo nurodymų ir ilstėtis. Tačiau aš buvau nepaklusni ir nesilaikiau jo nurodymų, todėl šiandien

aš čia su jumis“. Visiems nuosirdžiai dėkojo už sveikinimus, linkėjimus, dalijosi savo laimėjimais ir šypsojosi, šypsojosi... O šypsojosi buvo kam: pilna salė žmonių, daug gražių žodžių, gelių.

„Seklyčio“ šeimininkų pagaminti pietūs ir skaniausi pyragaičiai kėlė nuotaiką. Ypač visiems patiko pirmą kartą valgomas pyragas „Skrudėlynas“. Neilgai trukus iš didžiausio „Skrudėlynas“ liko tik menki likučiai.

O ir kalboms nebuvo galo. Birutė Jasaitienė su fotoaparatu rankose vaikščiojo nuo stalo prie stalo, fotografavo visus susirinkusius, su visais kalbėjosi ir kiekvienam dovanojo savo šypseną.

Dėkojame renginių vadovei Elenai Sirutienei už surengtą susitikimą su „Metų moters“ žymenį laimėjusia Birute Jasaitiene.

O Birutei Jasaitienei dėkojame už tai, kad ji yra tokia — nuostabi metų moteris, kurioje be kita ko randi tikėjimą savimi, savo jėgomis, sugėdijimu gyventi taip, kaip nori, nepaisant jokių pranašysčių ir nelaukiant jų išsipildymo.

Liucija Einikienė

NEPRASNAUSKIME GERO KONCERTO

„Kanklių“ ansamblio koncertu, girdetu prieš keletą metų Kanadoje, susizavėjęs, piršau jį JAV LB Kultūros tarybai pasikviesti į Čikagą. Ir galiausiai, kad ansamblio koncertuos Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių fondo salėje, lapkričio 24, dienos laikui, 12:30 val., tuojau po pagrinčių Mišių, tačiau vėl bėda. Ką čia kalbi, man sako, ką gero gali su tom kanklėmis pagroti? Pora dalykelių, ir nusbosta. Tad ir vėl turiu nepasiduoti: „Kanklės“ — tai tik pavadinimas, sakau, gal ir klaidinantis, tačiau juo pakrikštytų šešių ansamblio narių, liaudies muzikos profesionalų — virtuozų koncertas yra aukščiausios šio žanro kokybės, išskirtinai geras, tiesiog žavus. Tokiam mano atsiliepimui pritariu ir jau spėjau išgirsti Baltimorės lietuviai, žavesio sužadinti, šokę ieškoti galimybių atlikti meną parodyti amerikiečių visuomenei.

Vieneto sudėtis: trys profesionalės — solistės kanklininkės, du vyrai — birbinių, lumzdėlių, ragų virtuozai (visi penki geri dainininkai) ir solistė — švelnus, lyrinis sopranas. Skardžiai balsingas kanklininkės beveik kiekvieną kūrinį palydi moterų trio daina. Tarpais prie jų prisijungia ir vyrai. Tada jau sužiba skambus dainos kvintetas, vedamas Kauno operos solistės, palydimas gražia kanklių muzika. Nemanau, kad čikagiškiai kada nors būtų liaudies muzikos grožį būtų patyrę. Šalia virtuoziško grojimo, visi grupės nariai yra ir liaudies muzikos bei dainų žinovai, šį meną dešantiesiems muzikos akademijoje. Ko geresnio begalime laukti, tikėtis? Belieka tik į koncertą atsilankyti ir menininkus išgirsti. Pavardžių nebekartojau, jos buvo skelbtos „Drauge“ apie koncertą spausdintose žinutėse. Tik primenu: neprasnausime progos juos išgirsti scenoje ir po koncerto asmeniškai susipažinti. Maloni ir miela bus kiekviena minutė. Lemonte, PLC, Fondo salėje, sekmadienį, lapkričio 24 d., 12:30 val. tuoj po Mišių.

Bronius Nainys

LIETUVIAI BOKSININKAI PASIRUOŠĘ LAIMĖTI!

varžovai?

— Tai neskelbiama informacija, tačiau jau žinau, kad rungtynės su juodaodžiu, turėjusiu keletą kovų, Pergalė yra labai svarbi — atvertų duris į profesionalų lygą. Ne iš karto, žinoma, bet kiekviena pergalė, žingsnis į priekį.

— Jaudiniesi prieš varžovą?

— Na, truputį jaudinuosi.

Prieš pat rungtynes privalau susikaupti ir siekti pergales. Aš pasiruošęs laimėti!

Arminas Nekrošius mokosi

vienoje Čikagos kolegijų — verslo vadybą. Paklaustas, ar mato savo ateitį, susijusią su profesionaliu sportu, mėgėjų lygoje kovojąs Arminas atsakė, kad viskas priklausys nuo šių varžybų.

Idomu, kad be sportininkų ringe bus dar vienas lietuvis — Rimantas Šalavėjus. Tarptautinė AIBA mėgėjų bokso teisėjo kategoriją turintis Rimantas, teisėjaus šioms varžyboms.

Norintiems atvykti pasižiūrėti rungtynes primename,

Boksininkai Mindaugas Ambuldas (kairėje) ir Arminas Nekrošius rengiasi varžyboms.

REMKIME PREZIDENTĄ VALDĄ ADAMKĄ

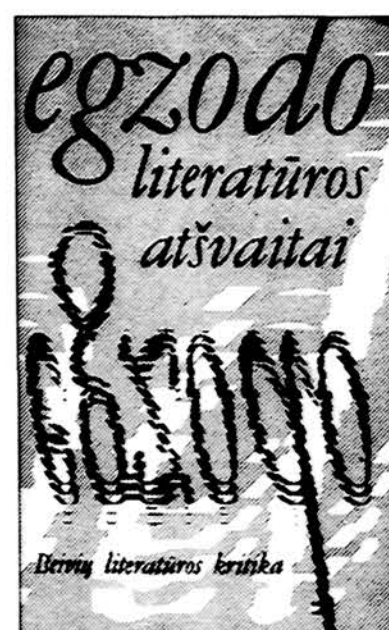

Lapkričio 27 d., 7 val. vakare, Padėkos dienos išvakarėse, prez. Valdo Adamkaus rėmėjo komitetas ruošia pokylį Willowbrook Ballroom didžiojoje salėje.

Bus pietūs su šaunia programa, kuriai atliks vienas iškiliausių Lietuvos dainininkų Andrius Mamontovas. Visi maloniai kviečiami. Vietos užsakomos tel. 708-839-1000. Auka \$50.

Plačiau apie prezidentą www.adamkus.lt
Pokylio rengimo komitetas: Tadas Mišionas, Indrė Biskis, Leonas Narbutis, Rimantas Dirvonis, Rūta Staniulis, Birutė Jodwalis, Darius Žukauskas.

IDOMIOJI SKILTIS

IŠEIVIŲ LITERATŪROS KRITIKA

Knygos „Egzodo literatūra“ sudarytojas, įvado ir paaiškinimų autorius, Liutas Muckūnas. Prieš pradėdamas kalbėti apie pokario išeivijos kritiką, autorius trumpai supažindina su istoriniais sąlygomis ir socialiniu fonu, kuriame ji buvo rašoma. Išeivijos kritika, skelbiama literatūros bei kultūros žurnaluose, buvo trumpalaikė. Pasirodė vienas kitas ar keletas numerių ir užgesdavo. Net ir „Literatūros lankai“ — vienas svarbiausių žurnalų išeivijoje, gyvavo nuo 1952 iki 1959 m. teisėleides aštuonis numerius.

Išimtis — kultūros žurnalas „Aidai“, einas nuo 1945 m., ir „Matmenys“, pradėti leisti 1959 m.

„Ši knyga, suprantama, nepretenduoja į tobulumą“, sako autorius. „Ne visi geri kritikai yra rašę apie gerą literatūrą. Tačiau knygos pasirodymo proga galima pasidžiaugti, kad pagaliau abi pusės pradeda susikalbėti, bent kultūros reikalais“ — rašo Liutas Muckūnas.

Knygos kaina 10 dol., pridant 8,75 % mokesčių užsiskaitantiems IL valstyje. Persiuntimo kaina 3,95 dol. Už kiekvieną papildomą knygą — 1 dol. mokės. Šią ir kitas knygas galite rasti „Draugo“ knygynelyje. Teiraukitės telefonu 773-585-9500.

Parengė Vitalija Pulokienė

SIŪLYKITE KANDIDATUS

JAV LB Socialinių reikalų taryba gruodžio 7 d., šeštadienį rengia „Seklyčioje“ tradicinį Labdaros vakarą. Vakarą metu bus pranešta laimėtojo pavardė ir laimėtojas bus apdovanotas. Prelatas dr. Juozas Prunskis įsteigė savo vardo fondą, kurį globoti pavedė Socialinei tarybai, o gautus procentus padovanoti išrinktam 2002 metų asmeniui už krikščionišką, labdarinę veiklą. Visuomenė kviečiama įsijungti į kandidato parinkimą. Siūlant kandidatą, prašome nurodyti vardą, pavardę, telefoną nr., adresą. Suglaustai nurodyti jo-jos darbus, kodėl siūloma tai premijai. Pasiūlymai turi būti siūlytojo pasirašyti. Į nepasirašytus siūlymus nebus krepiama dėmesio.

Pasiūlymus siųsti šiuo adresu: Juozas Žygas, 9604 So. Karlov Ave. #303, Oak Lawn, IL 60453-3260, iki lapkričio 30 d. pašto antspaudas.

J. Ž.

SKELBIMAI

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 55 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausios ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje

• Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje aukos: \$100 — dr. Rimvydas Sidrys. \$50 — dr. Kazys Ambrozaitis. \$25 — Rimas Domanskis, Marija Kriščiūnas. \$20 — Aniceta Giedraitienė, Stasys Ilgūnas, Amaliya Jagutis, Birutė Navickienė, Vytenis Radzevičius, Theodore ir Ritonė Rudaiciai, Jonas ir Birutė Svera. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

Geriausią kalėdinę dovana DRAUGO prenumerata!

Kalėdų proga užsakykite DRAUGĄ savo draugams, vaikams, anūkams, giminėms ir pažįstamiems (pirmą kartą prenumeruojant tik \$65.00 metams JAV) Mes nusiūsiame gražų pranešimą, kad Jūs užprenumeravote DRAUGĄ jų vardu.

Kalėdų proga užsakau DRAUGĄ

Šiuo būdu:
Vardas, pavardė _____

Adresas _____
Miestas, valstija, zip code _____

Dovanoja:
Vardas, pavardė _____

Adresas _____
Miestas, valstija, zip code _____